Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifŭ și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" ese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 208.—Anulŭ LII. Brașovŭ, Duminecă 17 (29) Septemvre 1889.

Brașovŭ, 16 Septemvre v.

„Nu vremŭ s'avemŭ nicĭ o solidaritate cu Românii, nu voimŭ sĕ fimŭ într'o tabĕră cu ei în lupta politică contra guvernului Tisza și de aceea, décă domnii dela „Gazetă" vorŭ sĕ se facă procatorii noștri cu rea intențiune, noi protestămŭ."

Așa rĕspunde una din foile din Clușiu, care pretinde a fi și ea oposițională, „Erdelyi Hirado", la articolulŭ nostru din numĕrulŭ de Dumineca trecută, unde amŭ vorbitŭ de nemulțumirea generală ce domnesce contra ministrului-președinte Tisza.

Recunósce, ce-i dreptŭ, numita fóiă, că nemulțămirea cu guvernulŭ tiszaistŭ e mare și în sînulŭ Ungurilorŭ, dér ḑice: asta'i tréba nóstră, și noi singurĭ avemŭ sĕ-o isprăvimŭ cu d-lŭ Tisza, ér câtŭ pentru nemulțămirea vóstră, a Românilorŭ, Slovacilorŭ, Sêrbilorŭ ș. a. ea nu este o acusare, care ar pretinde căderea ministrului președinte și e de astfelŭ încâtŭ noi Ungurii n'o putemŭ primi ca pe a nóstră.

Așadér nicĭ când e vorba de rĕsturnarea lui Tisza „patrioții" privilegiațĭ din oposițiune nu vorŭ sĕ facă causă comună cu naționalitățile. Ei aprobă mai tóte câte le ḑicemŭ despre d-lŭ Tisza, și consimtŭ chiar și cu părerea nóstră în privința cabinetului reconstruitŭ, că adecă nu va face nicĭ acesta nicĭ o trébă, numai cu una nu se învoiesc nicĭ-decum: ca sĕ punemŭ în legătură pĕcatele cele multe mai micĭ ale lui Tisza cu pĕcatulŭ celŭ mare, ce l'a sĕvêrșitŭ șil'lŭ sĕvêrșesce, călcândŭ în picióre drepturile naționalitățilorŭ și uneltindŭ în favórea maghiarisării.

Pentru Ungurii din oposițiă — ne spune „Erd. Hir." — acesta nu e nicĭ unŭ pĕcatŭ. Ba încă ei îi împută lui Tisza, că n'a făcutŭ mai multŭ pentru maghiarisare și, deși ei țînŭ așa de multŭ la convingerea lorŭ despre Tisza și regimulŭ sĕu, totușĭ nu le place că d-lŭ Tisza în vorbirea sa dela Leva a ḑisŭ, că „trebue sĕ se respecteze convingerea fiecăruia", căcĭ, ḑice „Erd. Hirado", „este fórte periculosŭ a legitima prin acéstă desfrêulŭ naționaliștilorŭ nemulțămite."

Oposiția maghiară are o „convingere" deosebită, care nu se póte pune în paralelă cu convingerea cetățenilor de a „doua mână", ca Românii, Slovacii, Sêrbii și Sașii. Convingerea acestora ea o respecteză numai până atuncĭ, până când nu vine în conflictŭ cu „convingerea publică". Cu alte cuvinte sĕ se îndrepteze și convingerile nóstre după plăcerea „măriilorŭ lorŭ."

Asta ne aduce aminte de istoria cea mai nouă cu stégulŭ împĕrătescŭ din Monorŭ și Üllő, pe care l'au sfêrticatŭ și l'au aruncatŭ în tină. De erau făptuitorii Slovacĭ orĭ Românĭ, arŭ fi fostŭ până acuma și împușcațĭ, dér fiindcă acestŭ „atentatŭ nerușinatŭ," cum l'a numitŭ însușĭ monarchulŭ, l'au comisŭ cei cu convingerile privilegiate, foile oposiționale maghiare pretindŭ, că faptulŭ nicĭ nu este criminalŭ după legea ungurésca.

De acéstă stare de lucrurĭ, care pune pe Maghiarŭ afară de orĭ-ce responsabilitate, nu vomŭ scăpa, până ce nu va înceta nenorocita politică de maghiarisare, care nu mai ține sémă de nicĭ o convingere, de nicĭ unŭ interesŭ alŭ statului, când e vorba de vr'unŭ interesŭ alŭ rassei maghiare.

Și pentru ca acésta politică sĕ cadă, și cu ea și cei ce o pórtă, n'avemŭ lipsă de alianța cu oposiționalii din Clușiu. Ea va cădé prin forța mersului firescŭ alŭ lucrurilorŭ, cum cade unŭ mĕrŭ putredŭ din pomŭ.

Fiă sigurĭ oposiționalii ungurĭ, că ceea ce este putredŭ și fără de viéță în organismulŭ statului nu se va puté susținé pentru durată nicĭ într'unŭ chipŭ, fiă cu Tisza orĭ fără Tisza.

Acésta este convingerea nóstră și suntemŭ fórte liniștițĭ, că nu ne va da de minciună.

Revista politică.

Din năuntru. Stăpânirea ungurésca cu șoviniștii ungurĭ au primitŭ în ḑilele acestea o *lecțiune fórte aspră* din partea Monarchului nostru. Cu ocasiunea manevrelorŭ honvedescĭ dela *Monorŭ* și *Üllő*, la care a asistatŭ și Majestatea Sa, *stégurile negre-galbene* ale casei împĕrătescĭ austriace, cu care 'amĕsuratŭ regulamentului, se marcaseră locuințele comandanțilorŭ spre a fi cunoscute trupelorŭ, au fostŭ peste nópte luate josŭ, rupte și călcate în picióre în noroiu. Acéstă insultă a stégului negru-galbenŭ și prin elŭ a casei domnitóre de către uneltele șovinismului ungurescŭ, atâtŭ de tare a amărîtŭ pe Monarchulŭ nostru, încâtŭ la primirea ce i-s'a înscenatŭ în Monorŭ de organele stăpânirei după acéstă faptă criminală, Majestatea Sa a rĕspunsŭ la vorbirea fisolgăbirĕului astfelŭ: „Mulțămescŭ pentru espresiunea fidelitățîi și alipirii, *dér sperŭ că acestea le vețĭ dovedì nu numai prin cuvinte, ci și prin fapte* și că astfelŭ de *atentate nerușinate* ca cele din urmă nu se vorŭ mai întêmpla și că făptuitorii vorŭ fi descoperițĭ și pedepsițĭ după dreptŭ și lege."

Foile ungurescĭ atâtŭ guvernamentale câtŭ și oposiționale, își iau refugiul la o apucătură șirétă ungurésca, ca sĕ potolésca drépta indignare a Monarchului, ḑicêndŭ, că nisce „băețĭ de stradă" trebue că au sĕvîrșitŭ aceea pĕcătoșiă, niscai individĭ „fără minte". Dér óre nu foile ungurescĭ au începutŭ sĕ strige, că n'au ce căuta stégurile negre-galbene la locuințele comandanțilorŭ de honvedĭ și imediatŭ apoi după aceste strigăte s'au ruptŭ acele stégurĭ? Dér óre nu foile ungurescĭ ațîță mereu în contra a totŭ ce nu e ungurescŭ? Óre nu stăpânirea ungurésca ațîță prin ordinațiunile și disposițiunile ei nelegale în contra colorilorŭ tradiționale — naționale ale popórelorŭ nemaghiare din patriă? Au dóră nu șoviniștii ungurĭ dela guvernŭ și din oposițiune sĕrbătorescŭ pe Kossuth, dușmanulŭ stégului negru-galbenŭ alŭ casei domnitóre? Au nu stăpânirea ungurésca a suferitŭ, ca Kulturegyletulŭ care ceru se sĕ fiă representatŭ Maiestatea Sa la adunare din Gherla) sĕ aléga pe Kossuth membru de onóre alŭ acestei reuniunĭ, fiindŭ acésta și o insultare a Monarchului? Nu „băețĭ de strade", nu individĭ „fără minte" au sĕvêrșitŭ atentatulŭ nerușinatŭ din Monorŭ și Üllő, ci uneltele șovinismului ungurescŭ dela stăpânire și din oposițiune; acea faptă e fructulŭ urei și persecuțiunilorŭ celorŭ dela putere, în contra a totŭ ce nu e ungurescŭ. Maiestatea Sa s'a pututŭ convinge cu acéstă ocasiune, ce prețŭ sĕ pună pe vorbele ungurescĭ de „lealitate" si „alipire" către tronŭ și dinastiă.

Și acum ca sĕ cunóscemŭ și mai bine sentimentele de lealitate ungurésca către dinastiă, citămŭ în resumatŭ cele ce scriu foile ungurescĭ:

„*Egyetértés*" ḑice, că ruperea steagului negru-galbenŭ nu e de lipsă a fi numită „atentatŭ nerușinatŭ", pentru că a fostŭ numai o „mică transgresiune polițienéscă". Din cuvintele regelui se potŭ nasce neînțelegerĭ, căcĭ décă aruncarea în tină a acelui steagŭ a fostŭ în adevĕrŭ unŭ „atentatŭ nerușinatŭ", atuncĭ comunicatulŭ oficialŭ, care a ḑisŭ, că steagulŭ negru-galbenŭ e numai unŭ semnalŭ comunŭ pentru a se cunósce locuințele comandanțilorŭ de honvedĭ și

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

Stinge foculŭ până ce nu ia flacără.

de contele *Leo Tolstoi.*

In anulŭ alŭ șéptelea dușmănia ajunse așa de departe, încâtŭ la o nuntă nora lui Ivanŭ a clevetitŭ pe Gavrilă înaintea óspeților ŭ — născocindŭ, că elŭ a fostŭ prinsŭ ca hoțŭ de cai. Gavrilă, care era beatŭ, nu s'a pututŭ stăpânì, elŭ a datŭ femeii o lovitură țĕpĕnă — a lovit'o astfelŭ, încâtŭ a trebuitŭ sĕ zacă o sĕptĕmână întrégă; și femeia era însărcinată.

Bucuria lui Ivanŭ nu mai cunoscea marginĭ. Elŭ înaintă o jalbă la judecătoriă. Acuma, își gândea elŭ, voiu înlătura pe vecinŭ, elŭ nu va scăpa de Siberia. Dér se 'ntêmplà altfelŭ, tribunalulŭ nu primì jalba. Femeia fù visitată: ea se sculà din patŭ și nicĭ urmă de suferință nu se mai vedea. Ivanŭ merse la judecătorulŭ de pace; acesta predede afacerea judecătoriei comunale. Ivanŭ puse tóte în mișcare, elŭ ospĕtà pe scriitorŭ și pe staroste cu-o jumĕtate de vadră de rachiu dulce și aduse lucrulŭ acolo, ca spinarea lui Gavrilă sĕ simță usturimea vergei.

Scriitorulŭ cetesce: Judecătoria comunală pedepsesce pe țĕranulŭ Gavrilă Gardeiev cu douĕḑecĭ de vergĭ.

Pe când cetea scriitorulŭ, Ivanŭ se uita la Gavrilă — ce va face elŭ acuma?

Gavrilă se făcù galbinŭ ca céra, elŭ se 'ntórse și merse în pridvorŭ.

Ivanŭ, care vrea sĕ vḑdă de calulŭ lui, merge și elŭ afară și aude pe Gavrilă ḑicêndŭ:

„Bine, elŭ mĕ va biciuì, pe mine mĕ va arde; aibă însĕ de grijă ca sĕ nu ardă mai amarŭ la elŭ!"

Indată ce a auḑitŭ aceste cuvinte Ivanŭ se întórse la judecătorĭ.

„Drepțilorŭ judecătorĭ! Elŭ amenință, că'mĭ va aprinde curtea, și l'au auḑitŭ și martorĭ."

Pe Gavrilă îlŭ chiamă și'lŭ tragŭ la rĕspundere.

„N'am ḑisŭ nimicŭ. Biciuiți-mĕ, décă avețĭ puterea. Eu dér trebue sĕ suferŭ singurŭ pentru adevĕrŭ și lui îi suntŭ iertate tóte".

Elŭ vrea sĕ ḑică mai multŭ, dér buzele și obrajii sĕi tremură. Se întórce spre părete. Chiar judecătorii se spariă, privindŭ la elŭ. Numai de nu 'șĭ-ar face vr'unŭ rĕu sieșĭ, orĭ vecinului.

Și unulŭ din judecătorĭ, unŭ bĕtrânŭ, ḑice:

„Ascultați-mĕ: vedețĭ mai bine de vĕ împăcațĭ. Ai făcutŭ tu bine, frate Gavrilă, că ai datŭ în femeia cea însărcinată? Bine, că Dumneḑeu a păzit'o, — însĕ ce pĕcatŭ s'ar fi pututŭ nasce de acolo! Mărturisesce, că eștĭ vinovat, și rógă'lŭ de iertare. Și elŭ îțĭ va ierta. Noi vomŭ schimba judecata."

Scriitorulŭ îi sărì în vorbă: „După § 117 acésta nu se póte întêmpla. O învoire pacĭnică nu s'a făcutŭ, dér judecătoria a adusŭ o hotărîre și acésta trebue sĕ rĕmână în vigóre".

Bĕtrânulŭ judecătorŭ nu luà în sémă împotrivirea scriitorului.

„Nu mai vorbì", ḑise, elŭ „trebue că te ąrde pe limbă. Primulŭ paragrafŭ, frățióre, este: trebue sĕ se gândéscă omulŭ la Dumneḑeu. Și Dumneḑeu a ḑisŭ sĕ fiă pace".

Și elŭ le vorbì la inimă țĕranilorŭ, nu putù însĕ sĕ facă sĕ-șĭ schimbe gândulŭ. Gavrilă nu voia s'asculte de elŭ.

„Intr'unŭ anŭ", ḑise elŭ, „voiu fi de cincĭ-ḑecĭ de anĭ, am unŭ fiu căsĕtoritŭ, n'am fostŭ nicĭodată bătutŭ, și acum sĕ fiu bătutŭ cu vergĭ din pricina acestui pĕcătosŭ de Vanika și sĕ-lŭ mai și rogŭ încă de iertare! Ajunge însĕ acuma . . . Vanika își va aduce încă aminte de mine . . ."

Érășĭ tremură vocea sa; ne mai putêndŭ ḑice unŭ cuvêntŭ mai multŭ, elŭ se duse afară.

Cam ḑece verste erau dela judecătoria comunală până la curte. Ivanŭ sosì târḑiu acasă. Femeile plecaseră deja, spre a mâna vitele acasă. Elŭ desprinse calulŭ, împinse căruțulŭ în șopronŭ și întrà în casă. In odaiă nu aflà pe nimenĭ. Fii sĕi încă nu se întorseseră din câmpŭ. Ivanŭ se așeḑà pe bancă și se puse pe gândurĭ. Elŭ se gândea la Gavrilă, când i-se cetì judecata, cum se 'ngălbinì și cum se 'ntórse către părete. Inima i-se strîngea în peptŭ. Cum i-ar fi venitŭ lui însușĭ, décă l'arŭ fi judecatŭ la douĕḑecĭ de vergĭ ca pe Gavrilă! Ii era milă de Gavrilă.

Bĕtrânulŭ de pe cuptorŭ începe sĕ tușéscă, elŭ se întórce pe cealaltă lature, lasă sĕ atêrne picióréle la pămêntŭ, se dă încetŭ josŭ, se têrĕsce până la bancă și se așeḑă pe ea. Elŭ e totŭ ostenitŭ în urma acestei mișcărĭ, tușesce câtŭ póte, se razimă pe masă și întrébă:

„Ce este — l'au osênditŭ"?

ai armatei comune, nu a spusŭ adevĕrulŭ şi decĭ steagului acestuia nu i-a fostŭ loculŭ acolo şi arborarea lui e în faptă unŭ gravamenŭ de dreptŭ publicŭ.

„Pesti Naplo“, întrébă: „Ce este de lipsă spre a se dovedì obiectivŭ fapta vătămării steagului, prevĕḑută în § 37 a codicelui penalŭ? Singurŭ numai mânjirea steagului, ruperea şi îndepărtarea lui? Nu. Aceste fapte *esteriére* încă nu construescŭ vătămarea de steagŭ. De pildă. Sĕ ḑicemŭ, că pe palatulŭ ministrului-preşedinte unguresců, s'ar arbora stégulŭ negru-galbenŭ. Décă cineva ar rupe josŭ acestŭ stégŭ, ar pricinuì póte mare scandalŭ, dér nu va comite o faptă de pedepsitŭ în sensulŭ legii unguresci. Căcĭ după lege nu este destulŭ numai ruperea stégului, ci trebue sĕ se rupă şi dea josŭ unŭ *astfelŭ* de stégŭ, pe care are dreptulŭ sĕ-lŭ foloséscă ministrulŭ-preşedinte unguresců. Décă nu esistă o normă legală, orĭ décă folosirea steagului orĭ a emblemei lovesce chiar în legile esistente, atuncĭ folosirea lorŭ e neîndreptăţită şi nicĭ nu se póte comite o faptă de pedepsitŭ contra unui asemenea stég orĭ embleme. In privinţa aceea însĕ nu esistă nicĭ cea mai mică îndoiélă, că în sensulŭ legii pe locuinţa comandantului de honveḑĭ nu e iertatŭ sĕ fâlfâie stégulŭ negru-galbenŭ, ci numai celŭ tricolorŭ unguresců, precum nu e ertatŭ sĕ fâlfâe nicĭ odată pe palatulŭ ministrului-preşedinte.“ „P. Naplo“ încheiă ḑicêndŭ, că cei ce au ruptŭ stégulŭ negru-galbenŭ la Monorŭ şi Üllö nu se potŭ pedepsì după lege.

„Ellenzek“ ḑice, că orĭ-şi-cine póte sĕ se scandaliseze, că pe teritoriulŭ Ungariei se arboréză stégŭ austriacŭ încă păná şi pe cartierele oficerilorŭ supremĭ maghiarĭ. Indepărtarea steagului austriacŭ póte fi o faptă necuviinciósă, dér nu e „atentatŭ neruşinatŭ“, din contră e unŭ atentatŭ şi mai grosolanŭ celŭ sĕvĕrşitŭ de guvernŭ, punêndŭ în gura Regelui cuvinte atâtŭ de condamnatóre şi înjositóre pentru „naţiunea“ întrégă. Nu e nicĭ o mirare, că se ivescŭ ómenĭ amărîţĭ, carĭ vorŭ sĕ dea satisfacţiă onórei „naţiunii“ vĕtĕmate în timpulŭ din urmă prin fapte, ce au scandalisatŭ sentimentulŭ comunŭ alŭ „naţiunii“. Inlăturarea stégului negru-galbenŭ, care nu represintă colorile Ungariei, nicĭ suveranitatea statului „maghiarŭ“, nu e unŭ atentatŭ neruşinatŭ.

„Pesti Hirlap“ ḑice, că pentru vătĕmarea stégului negru-galbenŭ, care e numai unŭ semnalŭ, în codicele unguresců nu se prescrie nicĭ o pedépsă, prin urmare, celŭ care l'a ruptŭ nu póte fi pedepsitŭ.

Nu-i aşa, că din aceste vocĭ rĕsuna numai espresiunĭ de „lealitate“ şi „fidelitate“?

Deputatulŭ sasŭ *Baussnern* e dăscălitŭ cum se cuvine de fóia naţională săsécă care „Siebenbürg.-Deutsches Tageblatt“, ḑice, că orĭ în urma „sănătăţii lui cam sdruncinate în timpulŭ din urmă“ orĭ din causa nenorocosului numĕrŭ *13* alŭ ḑilei în care a vorbitŭ cătră alegĕtorĭ, Baussnern a pututŭ spune, cele ce le-amŭ împărtăşitŭ şi noi. Lauda lui Baussnern cu germanismulŭ sĕu, când elŭ îndémnă pe Saşĭ sĕ se supună ideii de statŭ maghiarŭ, e curată *baussneriă*, căcĭ „desvoltarea unitară naţională“ a Ungariei însemnéză maghiarisarea tuturorŭ Nemaghiarilorŭ din patriă.

Din afară. Ḑiarele germane şi austriace ne aducŭ érăşĭ scirĭ neliniştitóre despre *nouĕ grămădirĭ de trupe rusescĭ la graniţa de cătră Germania şi Austro-Ungaria.* La 21 Septemvre n. ne împărtăşise „Neue freie Presse“, că în Novosielica rusécă lângă Prutŭ, apróре de Cernăuţĭ, au sositŭ şése regimente de cavaleriă rusécă. Aḑĭ comunică o scire din Podvoloczyska, că dela 21 Septemvre sosescŭ în fiecare ḑi în staţiunea Proskurov mai multe trenurĭ militare cu trupe de diferite specii de arme, ce vin din interiorulŭ Rusiei şi se urnescŭ mai departe înainte cătră Kamieniec-Podolski. Precum afirmă oficerĭ ruşĭ, vorŭ fi trimise în acéstă locolitate din urmă şése regimente de cavaleriă caucasică şi patru regimente de infanteriă. Dealungulŭ liniei ferate Voloczysk-Zmierinka suntŭ grămădite deja despărţĕminte tarĭ de trupe şi pe lângă acésta se ridică dealungulŭ întregeĭ graniţe turnurĭ de observaţiune. Teritorulŭ rusŭ mărginaşŭ cu Galiţia şi Bucovina e plinŭ de trupe, şi când trecĭ graniţa în Rusia, te găsescĭ în raḑa unei armate, care'şĭ îndeplinesce marşulŭ ei strategicŭ. De asemenea „Kölnische Zeitung“ comunică din parte oficiósă, că se aducŭ mereu trupe rusescĭ la graniţă.

Alegerile de deputaţĭ în Francia s'au terminatŭ cu isbênda republicanilorŭ, carĭ vorŭ avè în cameră o maioritate de peste o sută de voturĭ. Generalulŭ Boulanger a fostŭ alesŭ într'unŭ cercŭ alŭ Parisului, dér voturile date lui au fostŭ anulate, declaratŭ fiindŭ deputatŭ contrarulŭ sĕŭ Joffrin, deşi a căpĕtatŭ mai puţine voturĭ. Republicanii caută a scusa anularea alegerii lui Boulanger ḑicêndŭ, că Boulanger, fiindŭ condamnatŭ, nu póte fi alesŭ deputatŭ. Fóia rusécă „Novoje Vremja“, vorbindŭ despre alegerile din Francia, încă până a nu cunósce resultatulŭ, ḑice, că cei din Berlinŭ, Viena şi Roma nu dorescŭ, ca Francia sĕ iasă din alegerĭ întărită şi sĕ capete unŭ guvernŭ tare şi popularŭ, pe când în afară de tripla alianţă i-se doresce Franciei unu astfelŭ de guvernŭ, fiă elŭ din orĭ-ce partidă. Din acéstă taberă (adecă cea din afară de alianţa triplă orĭ mai bine ḑisŭ din Rusia) o singură cerere li-se adreséză Francesilorŭ — aceea pe care unŭ bărbatŭ de statŭ rusŭ a adrasat'o ducelui de Decazes în anulŭ 1870 în cuvintele laconice: *„Soyez forts“*! (Fiţĭ tarĭ).

SCIRILE ḐILEI.

Sĕrbătóre şcolară. Mâne, Dumineca în 17/29 Septemvre, se va ţinè serbarea S-tei Sofii, patróna şcólelorŭ nóstre românе centrale din locŭ. Cu acestŭ prilejŭ d-lŭ profesorŭ *G. Bogdanŭ* va ţinè unŭ discursŭ, éră corulŭ şcolarilorŭ condusŭ de d-lŭ profesorŭ *N. Popovicĭ* va esecuta câte-va piese musicale.

*
* *

Unirea poştelorŭ cu telegrafele. In urma unui emisŭ alŭ ministrului unguresců de comerţŭ, în curênd se va întruni oficiulŭ poştei de aci cu celŭ telegraficŭ, însărcinatŭ fiindŭ cu conducerea oficiului intrunitŭ şefulŭ staţiunei telegrafice Eduardŭ Kopanitsch. Din causa acestei întrunirĭ, oficiulŭ telegraficŭ se mută la 29 eventualŭ la 28 Septemvre n. în localităţile întocmite pentru elŭ în oficiulŭ postalŭ (din edificiulŭ institutului de pensiune.) Fiindcă pórta dela întrare se închide acolo sĕra la 10 óre, er publicului trebue sĕ i-se facă cu putinţă de a da depeşile până la meḑulŭ nopţii, se va aşeḑa la pórta întrării o soneriă electrică.

*
* *

Darŭ. Domnişóra *Irena de Brennerberg* tînĕra artistă violinistă a trimisŭ comitetului „Reuniunei femeilorŭ române din locŭ 14 fl. din venitulŭ curatŭ alŭ concertului ei datŭ în 5/17 Septemvre cu destinaţiunea, ca suma acésta sĕ se întrebuinţeze la Crăciunŭ pentru îmbrăcămintea la copii săracĭ.

*
* *

Din paşalîculŭ Făgăraşului. In şedinţa din urmă a comitetului administrativŭ, directorulŭ financiarŭ a raportatŭ, că resultatulŭ plătirei dărilorŭ e nefavorabilŭ şi la propunerea lui s'au declaratŭ responsabile organele comunale „negligente“. Se'nţelege, cum sĕ nu fiă „negligente“, când nu le ia contribuabililorŭ şi pielea de pe ei, căcĭ mulţămită stăpânirei celei vitrege ungurescĭ, cu pielea au mai rĕmas. La rêndu'i inspectorul şcolarŭ ungurescu raportă, că în urma ordinaţiunei ministrului ungurescu de instrucţiă s'au „ales“ nouĕle eforii şcolare ale şcólelorŭ grăniţărescĭ, care eforii de aci înainte nu mai suntŭ supuse comitetului şcolarŭ grăniţărescŭ din Sibiiu, ci comitetului administrativŭ alŭ paşalîcului. In contra acestorŭ alegerĭ, ticluite de stăpânirea ungurécă cu ajutorulŭ uneltelorŭ ei slugarnice, comunele grăniţărescĭ au protestatŭ, dér la ordinulŭ inspectorului şcolarŭ s'au respinsŭ protestele ca „neîntemeiate“. Auḑĭ tu îndrăsnélă valahă, sĕ protesteze în contra ukazurilorŭ paşalelorŭ ungurescĭ! Dér aflămŭ, că grănicerii îşĭ vorŭ face mai departe datoria lorŭ românéscă faţă cu ilegalitatea ungurécă.

*
* *

Schimbare de tĕrgŭ. Ministrulŭ unguresců de comerţŭ a datŭ voiă, ca tĕrgulŭ anualŭ ce se ţinea în comuna Agnita din comitatulŭ Târnavei marĭ la 21 Decemvre, de aicĭ înainte sĕ se ţină totdéuna la 7 Septemvre.

*
* *

Actŭ de sĕlbătăciă. Ni-se spune, că unŭ ţiganŭ din Tohanu-vechiu furândŭ, din pĕcate'i, câţiva cucuruḑĭ, fŭ prinsŭ şi dusŭ la primăriă, unde, în locŭ de a fi pedepsitŭ omenesce, fŭ legatŭ de picióre şi spênḑuratŭ de grindă. Nu-i vorbă, Ţiganulŭ a scăpatŭ teférŭ, dér felulŭ pedepsii rĕmâne unŭ actŭ de sĕlbătăciă.

*
* *

Totŭ de géba. Duşmanii némului românescŭ au uneltitŭ în contra numirei românescĭ a comunei Vlaha (Feneşulŭ românŭ) de lângă Cluşiu, schimbându'i numele în „Magyar-Fenes“ şi prefăcêndu-se apoi, că cerŭ pentru acéstă „permisiune“ dela ministru, care negreşitŭ le-a dat'o, fiindŭ tótă comedia cu cererea de astfelŭ de „permisiunĭ“ curată şiretenia ungurécă. Nu-i vorbă, tóte sbuciumările jupânilorŭ pentru maghiarisare zadarnice suntŭ. Dér cum au suferitŭ Românii sĕ li-se batjocurécă comuna?

*
* *

Unŭ filoromânŭ. Br. *Dr. Charles Billot*, doctorŭ în medicina, proprietarŭ mare în *Zold* com. Caraşŭ-Severinŭ, membrulŭ unei familii din cele mai de frunte a Franciei, a rĕposatŭ în 20 Septemvre în comuna Magyar-Czernea, com. Torontalŭ. Acestŭ Francesŭ a venitŭ în Ungaria ca administratorŭ alŭ bunurilorŭ familiei *regale* din Francia *Chambord*, cu carea era înruditŭ, şi astfelŭ cam de 30 de anĭ trăesce pe pĕmêntulŭ nostru, cumpĕrându-şĭ apoi bunulŭ *Zold*, ca avere propriă. In acestŭ restimpŭ — spune „Luminătorulŭ“ — decedatulŭ a fostŭ unŭ filoromânŭ mare; elŭ chiar pe faţă a declaratŭ de repetite-orĭ „domnilorŭ“, carĭ ilŭ somau sĕ trécă în céta lorŭ şi sĕ nu ţină cu *„acesţĭ cânĭ“* (adecă cu poporulŭ românŭ) — a declaratŭ, ḑicemŭ, „că sân-

---

„L'au osênditŭ sĕ capete douĕḑecĭ de vergĭ“.

Bĕtrânulŭ dă din capŭ.

„Rĕu facĭ, Ivane — ah, ce rĕu! Nu lui, ţie însuţĭ îţĭ facĭ rĕu. Décă îi vorŭ cărbăcì spinarea până ce va face rănĭ, îţĭ va fi atuncĭ mai uşorŭ“?

„In viitorŭ se va ferì a mai face aşa lucrurĭ“.

„Ce se va ferì a face? Spune'mĭ ce face elŭ mai rĕu decâtŭ tine“?

Ivanŭ se nĕcăjì.

„Ar fi pututŭ sĕ-mĭ omóre nora“, strigă elŭ. „Şi acum ameninţă a-mĭ aprinde curtea. Ce, nu cumva sĕ mĕ închinŭ înaintea lui pentru acésta?

Bĕtrânulŭ suspină şi ḑise:

„Tu, Ioane, umblĭ prin lume, şi eu nu mai sciu de câţĭ anĭ zacŭ pe cuptorŭ; de aceea tu şi credĭ, că le veḑĭ tóte şi că eu nu vĕdŭ nimicŭ. Nimicŭ însĕ nu veḑĭ, băete, căcĭ te-a orbitŭ ura. Pĕcatulŭ străinŭ te împunge în ochĭ; pĕcatulŭ tĕu însĕ nu ţi-lŭ veḑĭ în dosu'ţĭ. Décă elŭ singurŭ ar fi lucratŭ rĕu atuncĭ crede'mĭ, n'ar fi vorba de nicĭ unŭ rĕu. Căcĭ rĕulŭ între ómenĭ nu vine numai dela unulŭ. Rĕulŭ este totdéuna între doi inşĭ. Tu veḑĭ slăbiciunea lui, dér nu o veḑĭ pe a ta. Décă elŭ singurŭ ar fi rĕu şi tu ai fi bunŭ, atuncĭ de rĕu n'ar putè fi vorba. Cine i-a smulsŭ barba? Cine a pusŭ tóte în mişcare? Cine l'a têrîtŭ inaintea judecătoriilorŭ? Şi tótă vina o încarcĭ în spinarea lui. Pentru că tu însu'ţĭ lucrezĭ rĕu, de aceea şi este rĕu. Nu aşa am trăitŭ eu, băiete, şi nu v'am învĕţatŭ nicĭ pe voi aşa. Trăit'am eu aşa cu bĕtrânulŭ, cu tată-sĕu? Cum am trăitŭ noi? Ca nisce bunĭ vecinĭ. De i-se isprăvia făina, venia nevasta lui. „Nene Frol, ne trebue făină“. — „Du-te în grânarŭ, draga mea, şi ia ce vĕ trebue“. — De n'avea pe cine trimete cu caii sĕi — „du-te Vănuţŭ şi-i du caii!“ Şi décă nu'mĭ ajungea mie ceva, mergeam eu la elŭ: „Nene Gardeiev, asta şi asta 'mĭ trebuesce“ — „I-aţĭ, nene Frol“. — Aşa trăiamŭ noi. Şi şi voi aţĭ putè trăi uşorŭ. Ce faceţĭ însĕ acum? Nu de multŭ a istorisitŭ soldatul despre Plevna. Este acésta viéţă? Şi ce pĕcatŭ. Tu eşţĭ bărbatŭ, tu eşţĭ domnŭ în casă. Dela tine se cerŭ tóte. Ce inveţĭ tu pe nevastă şi pe copii? Ii inveţĭ sĕ se certe. Mai erĭ cuteză chiar Tarasska, acestŭ nevoiaşŭ de omŭ, sĕ înjure pe mătuşa Arina. Şi mama rîde de elŭ. Te întrebŭ, e bine aşa? Dela tine se pretinde. Gândesce-te la sufletŭ. Aşa trebue sĕ se lucreze? Tu mie unŭ cuvêntŭ — eu ţie două cuvinte, tu mie o palmă — eu ţie douĕ pălmĭ. Nu, băete, Christosŭ, când umbla pe pĕmêntŭ, nu ne-a învĕţatŭ acésta pe noi proştii. De'ţĭ spune cineva ceva rĕu, înghite, pe elŭ îlŭ va bate consciinţa. Aşa ne-a învĕţatŭ Isusŭ. Ţie o palmă, şi tu plécă'ţĭ celălaltŭ obrazŭ: dă décă suntŭ vrednicĭ. Iţĭ spunŭ, consciinţa lui se va mişca, elŭ se va umili şi va asculta de tine. Aşa ne a învĕţatŭ şi ne-a poruncitŭ, ca sĕ nu fimŭ trufaşĭ. Ce tacĭ? Nu vorbescŭ cum sĕ cade?“

Ivanŭ nu rĕspunde nimicŭ.

Bĕtrânulŭ tuşesce, cu greu îşĭ mai reculege puterile şi vorbesce mai departe.

„Tu credĭ, că Christosŭ ne-a învĕţatŭ vr'unŭ lucru rĕu. Dér învĕţăturile lui numai pentru binele nostru suntŭ. Gândesce-te celŭ puţinŭ la viéţa acésta trecĕtóre. Iţĭ merge mai bine orĭ mai rĕu, de când s'a ivitŭ acéstă Plevnă? Socotesce odată, ce ai cheltuitŭ cu judecăţile, câtŭ ai umblatŭ încóce, şi'ncolo, câte ai păţitŭ pe drumŭ. Fii tĕi suntŭ deja vulturĭ tinerĭ, tu n'ai trebui decâtŭ sĕ trăiescĭ şi sĕ mergĭ la dealŭ. Dér averea şi bunăstarea ta merge spre prăpastiă — şi de ce? Pentru că eşţĭ plinŭ de trufiă. Tu trebue sĕ mergĭ cu copii pe câmpŭ şi trebue sĕ grijescĭ însuţĭ de tóte, însĕ necuratulŭ te mână la judecată sĕu la vr'unŭ procatorŭ. De nu vei ara cândŭ e timpulŭ, de nu vei sĕmĕna la timpŭ, pĕmêntulŭ nu-ţĭ va aduce nicĭ o binecuvêntare. Pentru ce n'a priitŭ ovĕsulŭ de rêndulŭ acesta? Când l'ai sĕmĕnatŭ? După ce te-ai întorsŭ dela oraşŭ. Şi ce-ai isprăvitŭ acolo? Ţi-ai găsitŭ beleaua. Ei, băete, gândesce-te la tréba ta, lucră şi dispune cu fii tĕi pe câmpŭ şi în curte; de te vatĕmă vecinulŭ, eartă-i, cum ne poruncesce Dumneḑeu — şi vei avè mână mai liberă şi nu vei mai simţì greutate pe sufletŭ“.

Ivanŭ tace.

„Veḑĭ, Vania, şi ascultă de mine, de bĕtrânulŭ. Inhamă-ţĭ calulŭ la căruţă, plécă îndată la judecătoriă, fă sĕ se sfĕrşéscă odată lucrulŭ şi dimineţă du-te la Gavrilă, împăcaţĭ-vĕ, cum a rênduitŭ Dumneḑeu, şi-lŭ invită la tine, mâne e tocmai sĕrbătóre (ajunulŭ . . . .) pregătesce maşina pentru ceaiu, pune şi rachiu pe masă — şi scapă'ţĭ de pĕcate sufletulŭ acum şi pentru viitorŭ. Şi aşa sĕ înveţĭ şi pe nevastă-ta şi pe copii tĕi“

gele său fiindŭ francesŭ, se scie înrudită cu poporulŭ românŭ, căci ambii au sânge românŭ", deci elŭ nu se va deslipi de poporulŭ românŭ și de interesele acestuia. Și așa a și fostŭ de faptŭ. Br. Billot în tótă viața sa a simpatisatŭ numai cu Românii, a sprijinitŭ cu rară zelŭ și cu multă căldură școlele românesci, jurnalistica, literatura română, alegerile, întreprinderile etc., cu unŭ cuvêntŭ: în faptele sale a fostŭ *unŭ românŭ* dintre cei mai distinșĭ și rarĭ ce-i avemŭ. Multe și nenumĕrate bunătățĭ a făcutŭ Românilorŭ și nicĭ când era vexatŭ și șicanatŭ din partea contrară, nu s'a lăpĕdatŭ de Românĭ. Fiă'i memoria eternă!

***

Esposițiă de póme în Bistrița se va întocmi și în anulŭ acesta. Bistrițenii iau marĭ sume de banĭ pe póme. Acum se facŭ însemnate cumpĕrărĭ pentru firme din Württenberg.

***

Schimbare de posesiune. Moșia Alămorŭ a contelui Ladislau Teleki au fostŭ cumpĕrată, împreună cu „fundus instructus“ și cu tóte provisiunile aflătóre pe ea, de colegiulŭ ev. ref. din Aiudŭ, cu prețulŭ de 200,000 fl.

***

Hoțĭ în salonulŭ de cură. Din Timișóra se scrie, că în nóptea de 23 Septemvre n. o cétă de 15 hoțĭ năvăli în salonulŭ de cură din Marillathal, au legatŭ pe servitorii, carĭ dormiau acolo și duseră cu ei cassa de Wertheim a arendașului cu suma de 7000 fl. în ea. Mai mulțĭ óspețĭ dela băi se luară în urmărirea hoțilorŭ, dér aceștia începură a împușca. O patrulă de gendarmĭ din Oravița, atrasă de împușcăturĭ, se duse într'acolo și îi succese sĕ prindă trei hoțĭ, ér ceilalțĭ fugiră.

Concertulŭ Irena de Brennerberg și Elena Popovicĭ.

Arare-orĭ s'a vĕdutŭ în orașulŭ nostru unŭ concertŭ atâtŭ de bine cercetatŭ și animatŭ ca celŭ de Mercurĭ séra. Interesulŭ publicului era îndoitŭ, căcĭ concertistele: d-șóra de Brennerberg, absolventă a conservatorului din Viena, și d-șóra Elena I. T. Popovicĭ, elevă a conservatorului din Parisŭ, suntŭ fiice ale Brașovului.

Eminentulŭ talentŭ și rara dibăciă în mânuarea arcului a d-șórei Irena de Brennerberg amŭ avutŭ plăcerea a le admira încă cu ocasiunea primului ei concertŭ. Aceeașĭ admirare și aceeașĭ impresiune plăcută și adêncă a produs'o în noi și producțiunea d-sale de Mercurĭ séra. D-șóra de Brennerberg ne-a datŭ nouĕ probe, că a studiatŭ musica cu multă seriositate și diligință și că posede și unŭ simțŭ adêncŭ și puternicŭ pentru arta ei.

Cu tótă căldura cea mare ce domnea în sală și care influința și asupra córdelorŭ viórei sale, d-șóra de Brennerberg a esecutatŭ grelele piese din programŭ: Concertulŭ G-moll de Max Bruch, „melodiile țigănescĭ“ de Sarasate și fantasia de Ernst cu o perfectă nuanțare și cu multă dulcéță.

In urma aplauselorŭ nesfĕrșite ale publicului, d-șóra de Brennerberg a mai esecutatŭ o piesă și afară de programŭ.

D-șóra Elena Popovicĭ a pășitŭ pentru prima óră înaintea publicului, pe care l'a câștigatŭ curêndŭ prin înfățișarea eĭ drăgălașă și prin vocea ei de sopranŭ dulce și fórte bine cultivată. Predarea viuă și corectă, precum și modulațiunea frumósă și curata întonare, care mai alesŭ în tonurile înalte era cu mult efectŭ, ne-a doveditŭ îndată școla escelentă de Parisŭ, ce-o posede și a pĕtruns'o atâtŭ de bine tînĕra nóstră cântăréță. D-șóra Popovicĭ a cântatŭ aria din „Trovatore“ de Verdi și aria din „Freischütz“ de Weber cu celŭ mai frumosŭ succesŭ.

D-șóra Popovicĭ a fostŭ asemenea fórte multŭ și sgomotosŭ aplaudată și la cererea publicului a mai cântatŭ la finea programei și doina Jianului, care ne-a lăsatŭ cea mai plăcută impresiune.

Ambele d-șóre concertiste au primitŭ multe și frumóse buchete de florĭ.

c.

Sfințirea bisericei din Buștenĭ.

In ḑiua de 9 Septemvre s'a sfințitŭ biserica Domnéscă de pe domeniulŭ Corónei Buștenĭ, comuna Predélŭ in România, cu mare solemnitate. De față au fostŭ Regele și Principele moștenitorŭ Ferdinandŭ, d-lŭ Lascarŭ Catargiu, președintele consiliului de miniștri, d-nii miniștri: generalŭ Manu, C. Boerescu și G. Păucescu, Casa Sa militară și civilă, d. Garoflidŭ, prefectulŭ de Prahova, primarii comunelorŭ Sinaia și Predealŭ, și unŭ fórte numerosŭ publicŭ, notabilĭ și locuitorĭ atâtŭ din localitate câtŭ și din tóte împrejurimile, îmbrăcațĭ cu haine de sĕrbătóre, în carĭ se deosibiau mai alesŭ *frumósele costume naționale.* Băeții și fetele școlelorŭ rurale Buștenĭ, Azuga și Predealŭ veniseră cu stégurile lorŭ, sub conducerea învĕțătorilorŭ și învĕțătórelorŭ și cântau imnulŭ regalŭ; ér asistenții aclamau cu entusiasmŭ pe Regele și pe Principele Ferdinand.

La întrarea în biserică Suveranulŭ a fostŭ întêmpinatŭ de Mitropolitulŭ Iosifŭ, înconjuratŭ de unŭ numerosŭ clerŭ. După ce Regele și Principele Moștenitorŭ sărutară crucea și sfânta evangeliă, întrară în biserică, Mitropolitulŭ conduse pe Regele la tronulŭ sĕu, ér moștenitorulŭ corónei a luatŭ loculŭ la drepta.

Serviciulŭ sfințirei s'a oficiatŭ de cătră Mitropolitulŭ Ungro-Vlahiei și Primatŭ alŭ României, de mai mulțĭ archimandrițĭ ai S-tei Mitropolii și de acelŭ alŭ mânăstirei Sinaia, de mai mulțĭ preoțĭ, ieromonachĭ, diaconĭ și alțĭ clericĭ venițĭ din împrejurime, asistândŭ și Episcopulŭ de Râmnicŭ și Noulŭ-Severinŭ Ghenadie.

Mitropolitulŭ începŭ serviciulŭ divinŭ prin înconjurarea de trei orĭ a sfintei mese din mijloculŭ altarului, pe când corulŭ sfintei Mitropolii cânta troparele, care precedŭ sfințirea, apoi ridică disculŭ cu sfintele móște pe capŭ și eși afară din biserică, precedatŭ de preoții și clericii, carĭ purtau sf. Evangeliă, Sfântulŭ Chivotŭ, crucea, stégurĭ și felinare, și urmatŭ de Regele, de Principele Moștenitorŭ, de persónele oficiale și de poporŭ.

Astfelŭ alcătuită, procesiunea ocoli biserica de trei orĭ în sunetulŭ clopotelorŭ. După fiă-care ocolŭ se făcŭ o stare dinaintea fațadei bisericei, punêndu-se Sfintele móște pe tetrapodŭ, și se ceti apostolulŭ, evangeliele de înconjurare și câteva din rugăciunile de sfințire. In totŭ timpulŭ acestorŭ rugăciunĭ Regele și Principele Ferdinandŭ, clerulŭ, d-nii miniștri, representanții autoritățilorŭ și întregulŭ poporŭ stătură în genunchĭ și ascultară în cea mai deplină tăcere rugăciunile, ce se rostiră. După a treia ocolire, Părintele Mitropolitŭ sĕ apropiă de întrarea bisericei domnescĭ împreună cu Regele și cu Principele Ferdinandŭ alŭ României, pe când ușa era închisă.

După ce Mitropolitulŭ făcŭ întrebările repețite de trei orĭ, la carĭ rĕspunse sfinția sa archimandritulŭ, care se afla înăuntru, prea sfinția sa făcŭ trei crucĭ cu sfintele móște d'asupra ușei, care se deschise pe dată, și imediatŭ clerulŭ, Regele și Principele Ferdinandŭ, d-nii miniștri și toțĭ cei de față întrară înăuntru. Ajungêndŭ în altarŭ, Mitropolitulŭ Primatŭ depuse sfintele móște împreună cu aromatele de sfințire la piciorulŭ S-tului prestolŭ; apoi Regele, Principele moștenitorŭ, d-nii miniștri, mai multe dómne și domnĭ întrară în altarŭ și se începŭ spălarea și îmbrăcarea sfintelorŭ mese.

Apoi se începŭ sfânta liturghiă, în timpulŭ căreia corulŭ sfintei mitropolii executá cântecele bisericescĭ prescrise. Indată ce se sfîrșĭ S-ta liturgiă, Mitropolitulŭ eșĭ în mijloculŭ ușilorŭ împĕrătescĭ și rosti cu voce tare cuvêntarea următóre:

„In numele bisericei dreptŭ credinciόse și autocefale române, alŭ căruĭ umilitŭ servitorŭ suntŭ prin mila lui Dḑeu, îmĭ esprimŭ fericirea, că providența m'a învrednicitŭ sĕ sfințescŭ acestŭ nou locașŭ de rugăciune, monumentŭ la ochĭ bătătorŭ de sentimentele de pietate, de carĭ suntŭ însuflețițĭ Maiestatea Vóstră și Maiestatea Sa Regina.

„Din prima ḑi a domniei Măiestății Vóstre, în stăruința ce ațĭ pusŭ, de a ridica țéra la înălțimea, la care ea a fostŭ sub cei mai marĭ domnĭ ai neamului nostru, și după cum glăsuesce și devisa gloriósei case a Măiestății Vóstre adică:

„Nimicŭ fără Dumnedeu,“ ațĭ recunoscutŭ în tótă întinderea sa însemnătatea ce o are biserica și religiunea în viéța morală a orĭ căruĭ poporŭ, dér mai cu sémă la noi, unde sentimentulŭ naționalŭ și cultura au găsitŭ totdéuna în așeḑămintele și întocmirile bisericescĭ datorite pietății strămoșilorŭ noștri, adăpostulŭ și apĕrarea lorŭ cea mai puternică în vremurile de grea cumpĕnă.

„Cum a spus'o Maiestatea vóstră la Curtea de Argeșŭ „în România domnii „cei mai marĭ au înălțatŭ bisericĭ și „lavre, voindŭ a întări astfelŭ mai multŭ „credința“, și pentru că „ei priveau cu „dreptŭ cuvêntŭ în biserică și povața „sa scutulŭ celŭ mai puternicŭ alŭ nea„mului Românescŭ.“

„Spre aducerea la îndeplinire a acestorŭ de tótă lauda demne cuvinte și sentimente, a fostŭ pururea îndreptată mintea Măiestății Vóstre și în puținii anĭ, de când există administrasiunea domeniului Corónei, ațĭ făcutŭ ca nicĭ una din comunele de pe elŭ sĕ nu rĕmână fără biserică, démnă de înalta ei chiămare, fără scolĭ, din carĭ multe ar puté figura cu onóre și prin orașele cele mai bune. Aci chiar, lângă noi, se ridică unulŭ din acele focare de lumină.

„Maiestatea vóstră nu numai ațĭ clăditŭ ca Stefanŭ-celŭ-Mare bisericĭ, carĭ sĕ spună viitorimei sentimentele sale; ci aflândŭ, că sântele locașe, ridicate de Stefanŭ-celŭ-Mare, erau stricate de asprimea vremurilorŭ, ațĭ îngrijitŭ sĕ fiă apĕrate de stricăciune și peire.

„In acéstă biserică, unde suntemŭ adĭ întrunițĭ prin voința Măiestății Vóstre cu toțiĭ, Suveranŭ, guvernŭ, clericĭ și mirenĭ, mulțumescŭ în numele bisericei și alŭ credinciosului poporŭ Măiestății Vóstre pentru acestŭ frumosŭ darŭ, și rogŭ fierbinte pe A-Totŭ-Puterniculŭ sĕ reverse totŭ belșugulŭ binecuvêntărilorŭ sale asupra regelui și reginei nóstre, sĕ'Ĭ dea câtŭ mai curêndŭ deplină sănĕtate pentru ca sĕ o revedemŭ îndeplinindu'șĭ printre noi misiunea de caritate creștinéscă și protecțiune a armatelorŭ, prin carĭ a făcutŭ deja așa de multŭ bine, asupra acelui care va fi odată chematŭ sĕ ducă mai departe, cu ajutorulŭ marelorŭ exemple ce le-a avutŭ sub ochĭ, măréța operă la care cu atâta stăruință V'ațĭ devotatŭ.

„Bine cuvinteze A-Totŭ-Puterniculŭ pe sfetnicii Tronului și ai țĕrii, pe viteji noștri ostașĭ, demnĭ urmașĭ ai strămoșilorŭ lorŭ și pe totŭ creștinesculŭ poporŭ românŭ, pentru ca astfelŭ, cu mila și ajutorulŭ lui Dumnedeu, sĕ învingă greutățile și piedecile spre binele patriei și spre întărirea credinței părinților noștrĭ“.

Serviciulŭ divinŭ sĕ sfîrșĭ apoi cu unŭ „Te Deum.“ In urmă Mitropolitulŭ Primatŭ, Regele și Principele Moștenitorŭ, urmațĭ de d-nii miniștri, de casa militară și civilă și de asistențĭ, eșindŭ din biserică, au fostŭ întêmpinațĭ în prispa acestui sfântŭ locașŭ de cătră

Ivanŭ suspină, elŭ cugetă: Adevĕrŭ vorbesce bĕtrânulŭ. Și nu mai simte mânia. Numai câtŭ nu scie, cum sĕ încépă, cum sĕ se împace.

Ca și când ar fi gâcitŭ gândulŭ fiului sĕu, continuă bĕtrânulŭ.

„Nu amâna lucrulŭ Vania, plécă îndată. Stinge foculŭ, până ce încă n'a prinsŭ flacără; căcĭ de va flăcăra odată, nu'lŭ vei mai puté domoli“.

(Va urma.)

O mamă.

Lângă coșciugulŭ încă deșchisŭ și înconjuratŭ de pompă funebră ședea în genunchĭ o tînĕră femee sdrobită de durere. Fața ei fără de lacrămĭ îi era aprópe așa de palidă ca a mortului, ale căruĭ nobile trăsurĭ nu erau desfigurate și care se părea că dórme numai.

Ușa camerei morture se deșchise și o tînĕră fată intră. Ea se plecă spre tînĕra femeiă ce ședea nemișcată în genunchĭ.

„Soro, vino la noi! Este deja târḑiu, trebue sĕ te odihnescĭ puținŭ“.

„Sĕ mĕ odihnescŭ? Credĭ tu, că așŭ puté dormi? — O, tu nu cunoscĭ încă durerea!“

„Dér e atâtŭ de neplăcutŭ aci!“

„Neplăcutŭ? Da, așa'mĭ era și mie odinióră în apropierea unui mortŭ. Însă acestŭ mortŭ a fostŭ soțulŭ meu, cu care am fostŭ unită cu trupŭ și sufletŭ. Nu, lasămĕ aci, și așa mâne mi'lŭ vorŭ lua pentru veciă!“

Sora se duse.

„Onorie alŭ meu, eu sĕ te părăsescŭ, pe tine, care mĭ-ai fostŭ totulŭ? O, ei nu sciu, câtŭ te-amŭ iubitŭ, câtŭ de cuminte și bunŭ erai. Ei nu sciu, cum ai priceputŭ tu a mĕ preface pe mine, din nesimțitóre de viéța asta, din pesimistă, din unŭ felŭ de plantă din florăriă, într'unŭ fericitŭ copilŭ alŭ naturei. Tu ai fostŭ radimulŭ vieții mele celei tinere; tu falniculŭ meu stejarŭ, de ce 'mĭ-ai fostŭ doborîtŭ? Mórtea ta îmĭ răpesce viața mea internă, de ce nu și pe cea esternă? Da la unirea nóstră am fostŭ nedespărțițĭ în viéță, sĕ fimŭ decĭ unițĭ și în mórte. Vréu sĕ dormŭ lângă tine, sĕ ne ducă pe amândoi împreună. De ce sĕ mai trăescŭ? Ce mĕ mai légă de viéță? Cine are sĕ 'mĭ simță lipsa?.. Lipsa cine mi-o va simțĭ?“

Deodată îi reveni în memoriă cine: copilulŭ ei! copilulŭ lui!

Da, acésta era o legătură, care o lega de viéță. Dér băiatulŭ era încă atât de tînĕrŭ, încâtŭ ușorŭ i-se putea alina durerea pentru perderea părinților, Bunica și mătușile îlŭ iubiau îndeajunsŭ. Ele îlŭ rĕsfățau încă de pe acum.

'Lŭ rĕsfățau! Cum îi veni ei acestŭ cuvêntŭ în minte? Mortulŭ urgisise acéstă vorbă și ferise adesea pe băeatŭ de desmerdările bunicei, ba îlŭ luase chiar de sub mânile mamei sale.

„Voi faceți din băetŭ o păpuse, unŭ rĕsfățatŭ fecioreșŭ alŭ mamei. Fiulŭ meu nu trebue sĕ fiă crescutŭ muieresce, trebue sĕ devie bărbatŭ!“

Câtŭ de vii îi sunau aceste cuvinte în ureche! Visa ea unŭ visŭ uritŭ și soțulŭ ei nu era mortŭ, ci îi ținuse, precum făcea adesea, o mică lecțiune despre aceea, că femeile nu arŭ fi în stare a educa din băețĭ bărbațĭ?.... Nu cumva citase elŭ érăși tocmai acum: Femeea aceea trece de cea mai bună, care este în stare a înlocui copiilorŭ ei pe tatălŭ lorŭ?

Ah nu, nu era visŭ. Dér óre nu voia dênsa sĕ'i răpéscă copilului ei, căruia trebuia sĕ'i înlocuiască pe tatălŭ sĕu, chiar și pe mama? Nu, ea nu trebuia sĕ móră, pentru băetulŭ ei nu. Elŭ nu trebuia lăsatŭ pe mânile bunicei care, în ingrijirea ei prea gingașe pentru nepotu-sĕu, ar cresce din elŭ unŭ bărbatŭ molaticŭ, slabŭ de caracterŭ. Băetulŭ era după esteriorŭ icóna tatălui sĕu, așa trebuia sĕ devină și în interiorŭ

Dér era ea în stare a cresce din băétŭ unŭ bărbatŭ? Nu era și dênsa neliniștită, îngrijată, slabă?

„Tu trebue sĕ'țĭ învingĭ neliniștea și téma ta cea pré mare“, ḑisese odinióră soțulŭ ei.

„Așa voiŭ face, Onorie, iți făgăduesc! Fiulŭ tĕu sĕ devină unŭ bărbatŭ, precum ai fostŭ tu!“

Promisiunea tinerei vĕduve fŭ făcută într'unŭ tonŭ fórte seriosŭ.

A doua ḑi diminéța, după ce veghiase tótă nóptea lângă mortŭ, se duse la băétŭ. Acesta era tocmai la bunica, sĕnătosŭ, tare și vioiu.

„Vino, Onorie, sĕ sĕruțĭ pe tata!“

„Pentru Dumneḑeu, Eliso, dóră nu vei duce copilulŭ..“ vrŭ sĕ ḑică bunica încercêndŭ sĕ rețiă pe fie-sa.

„Este tatălŭ sĕu, mamă!“

Cu o hotărîre liniștită duse ea pe băiatŭ lângă sicriu și îlŭ ridică.

„Sĕrută pe tată-tĕu pe gură!“

Băiatulŭ se codea.

„Sĕrută'lŭ“ îi porunci ea cu asprime mare. „Tata dórme numai“, adăugă ea mai blândŭ.

primarulŭ comunei Predealŭ, asistatŭ de totŭ consiliulŭ comunalŭ, care a rostitŭ cuvêntarea următóre:

Sire, Alteţă regală! O dorinţă adêncŭ simţită de locuitorii buştenarĭ, ai comunei Predealŭ, se îndeplinesce astădĭ.

Lipsea acestora locaşulŭ de rugăciune şi odichnă sufletéscă şi étă că acéstă dorinţă acum li s'a îndeplinitŭ

Redeşteptândŭ gloria armelorŭ străbune, ridicândŭ ţéra la înălţimea de astădĭ, Maiestatea Vóstră, acum în timpurĭ de pace, înzestraţĭ patria cu locaşurĭ de lumină şi de rugăciune, prin administraţia domeniului Corónei, conducênd'o fără pregetŭ spre progresŭ.

Asemenea glorioşilorŭ vechĭ domnĭ, carĭ după câştigarea bătăliilorŭ zideau bisericĭ, aşa şi Maiestatea Vóstră V'aţĭ nduratŭ prea graţiosŭ a înzestra comuna nóstră, pe lângă cele două localurĭ de scólă, şi cu acestŭ sântŭ locaşŭ.

Locuitorii de aicĭ depunŭ, cu acestŭ prilegiu, la piciórele tronului Maiestăţii vóstre mulţămirile lorŭ respectuóse şi sentimentele lorŭ de adêncŭ respectŭ şi devotamentŭ.

„Şi în acestŭ sfântŭ locaşŭ, înălţândŭ inimile nóstre către A-tot-Puterniculŭ, nu vomŭ înceta, Sire şi Alteţă regală, a striga din adênculŭ sufletelorŭ nóstre:

„Sĕ trăiéscă Maiestatea Sa Regele nostru prea iubitŭ Carolŭ I. Sĕ trăiéscă Maiestatea Sa Regina! Sĕ trăiéssă Alteţa Sa Regală principele Ferdinandŭ, moştenitorulŭ corónei! Sĕ trăiéscă România!

Regele mulţumì în terminĭ binevoitorĭ d-lui primarŭ pentru aceste frumóse sentimente.

După aceea, Regele şi Principele Ferdinand urmaţĭ de întregulŭ cortegiu au înaintatŭ în mijloculŭ poporului strânsŭ în mare numĕrŭ în curtea bisericei şi ale cărui vìi aclamaţiunĭ nu încetau unŭ momentŭ şi a elevilorŭ ruralĭ, carĭ cântau imnulŭ regalŭ, spre masa întinsă cu peste 700 de tacâmurĭ, carĭ, după datină, s'au împărţitŭ după masă, spre amintirea acestei frumóse di, comesenilorŭ. Regele a bine voitŭ a se întreţinè cu mai mulţĭ sătenĭ.

De aci, Regele urmatŭ de tóte persónele de distincţiune, s'a dusŭ la şcólă, unde se pregătise o îmbelşugată masă, la care au luatŭ parte peste o sută cincĭ-decĭ de persóne, dintre carĭ prea sfinţii Prelaţĭ, Mitropolitulŭ Primatŭ, Episcopulŭ Ghenadie alŭ Rêmnicului şi Noului-Severinŭ, archimandriţii şi totŭ clerulŭ oficiantŭ. Musica regimentului 3 liniă cântà în totŭ timpulŭ mesei, Toţĭ au observatŭ marea satisfacţiune, cu care Regele se afla în mijloculŭ acestei adunărĭ în diua, în care se îndeplinise una din dorinţele inimei sale prin ridicarea acestei frumóse bisericĭ.

D-lŭ Primŭ-ministru, L. Catargiu, a ridicatŭ unŭ toastŭ în sănĕtatea Regelui, exprimândŭ în terminĭ bine simţiţĭ urările sale de viaţă lungă, pentru a putè Regele sĕ sĕvêrşéscă multe asemenea fapte de pietate, menite a ridica naţiunea prin întărirea credinţei. După masă Regele s'a întreţinutŭ câtva timpŭ cu óspeţii sĕi, şi apoi se duse din nou spre curtea bisericei, pentru a privi jocurile naţionale, esecutate cu veseliă de locuitorĭ în sunetulŭ a două tarafurĭ de lăutarĭ, jocurĭ carĭ s'au prelungitŭ tótă diua.

Regele şi Principele Moştenitorŭ şi-au luatŭ apoi diua bună dela toţĭ asistenţii şi în mijloculŭ deselorŭ aclamărĭ ale poporului, s'au întorsŭ la Sinaia.

Locuitorii împodobiseră cu verdéţă şi cu stegurĭ naţionale casele lorŭ şi stradele. La fabrica de hârtiă din Buştenĭ erau mai multe înscripţiunĭ, în onórea Regelui, Reginei şi Principelui Moştenitorŭ. Şcóla domnéscă din Buştenĭ era împodobită ca şi presbiterulŭ cu bradĭ. Totulŭ contribuì a mărì impresiunea frumósă şi amintirile plăcute, ce le-a lăsatŭ acéstă serbare celorŭ presenţĭ. Biserica sfinţită este lucrată cu multă îngrijire şi cu deosebită artă atâtŭ în lăuntru, câtŭ şi pe din afară, şi astfelŭ de natură a ridica sentimentulŭ religiosŭ alŭ credincioşilorŭ, carĭ o vorŭ cerceta, prin înfăţişarea estetică ce o presintă. Ea a fostŭ pusă sub hramulŭ Sântei Fecióre, prin înscripţiunea următóre, săpată pe piétra de asupra uşei principale:

„In numele Tatălui, alŭ Fiului şi sfântului Duch, alŭ unui Dumnedeu în treime măritŭ.

„Noi credincioşii şi de Christosŭ iubitorĭ Carolŭ I şi Elisabeta, Rege şi Regină ai României, ridicat'am din temeliă acéstă sfântă şi d-deéscă biserică şi îndestrat'o-am cu tóte cele de trebuinţă punêndu'i hramulŭ Nascerea pré Sfintei Născătóre de Dumnedeu şi pururea fecióră Maria, spre a ne fi Nouĕ de vecĭnică pomenire.

„Şi s'au sfinţitŭ de către Mitropolitulŭ Ungro-Valachiei, Primatŭ alŭ României, Iosifŭ, faţă fiindŭ Noi şi alŭ Nostru de Christosŭ iubitorŭ Moştenitorŭ, Principele Ferdinand, şi sfetnicii şi credincioşii Noştri şi enoriaşii şi totŭ poporulŭ din locŭ, în anii dela întruparea Mântuitorului şi Domnului Nostru Christosŭ 1886, luna lui Septemvre în optŭ dile; ér alŭ Domniei Nóstre, în acéstă de Dumnedeu păzită ţéră Românéscă, două-decĭ şi patrulea anŭ."

Trecĕtorulŭ privindŭ biserica Domnéscă din Buştenĭ, va putea repeta cuvintele bĕtrânilorŭ noştri: „Fericiţĭ cei ce a făcut'o, fericiţĭ cei ce a lucrat'o, vrednicĭ suntŭ de laudă."

Biserica s'a ziditŭ pe cheltuiala Regelui şi costă aprópe o miiă de lei.

Şerpele încăldiţŭ la sînŭ.

Am primitŭ adese-orĭ plângerĭ dela culegĕtorĭ de litere din tipografia archiepiscopală din Cernăuţĭ în contra tratamentului, ce'lŭ suferŭ din partea conducĕtorului acelei tipografii şi altorŭ străinĭ de acolo. N'amŭ amintitŭ nimicŭ din acele plângerĭ, credêndŭ, că póte suntŭ isvorîte din cine scie ce neînţelegere a culegĕtorilorŭ cu conducĕtorulŭ tipografiei.

Vedemŭ însĕ, că asemenea plângerĭ a primitŭ şi „Revista Politică" din Sucéva, care ne dă şi alte interesante amĕrunte. Purtrea conducĕtorului amintitŭ faţă cu lucrătorii o trece cu vederea, nefiindŭ de interesŭ generalŭ; déră părerea acestui conducĕtorĭ despre noi Românii, cum e reprodusă într'o corespondenţă primită de fóia din Sucéva, o publică în credinţa, că va interesa mai alesŭ pe fundatorii binevoitorĭ ai tipografiei. Étă în estrasŭ ce scrie corespondentulŭ:

„Şi eu am avutŭ nenorocirea de a venì din Viena la tipografia archiepiscopală din Cernăuţĭ. Dlŭ *Kerekjarto* între multe altele mĭ-a spusŭ, că lui nu i-se va putè face nimicŭ, deşi vorŭ scrie *„Valahii proştĭ"* în contra sa, ca sĕ capete rane la degete, şi deşi vorŭ esista dece „Gazeta Transilvaniei", „Tribune" şi „Reviste Politice". *Valachii suntŭ aşa de proştĭ şi de tonţĭ, că poţĭ face cu magarii ce voiescĭ*, numai trebue sĕ scii cum s'o începĭ. — Trebue mai întâiu sĕ te asigurĭ de căpeteniă şi toţĭ ceilalţĭ trebue sĕ jóce cum cântă aceasta. Inainte de vr'o câte-va dile de pildă a scrisŭ „Revista Politică" în contra tipografiei şi anume într'unŭ aşa tonŭ, că d-lŭ Călinescu a voitŭ imediatŭ sĕ demisioneze. S'a conchematŭ o şedinţă, déră eu mai nainte am sciutŭ cum stă lucrul, şi la şedinţă toţĭ ne-au rugatŭ sĕ nu demisionămŭ. Acum a datŭ archimandritulŭ raportulŭ la tipariu şi într'acésta a datŭ unŭ rĕspunsŭ cuvenitŭ tuturorŭ gazetelorŭ, acuma potŭ lătra cânii cum voiesc."

Acestŭ Kerekjarto, conducĕtorulŭ tipografiei, care mâncă pânea celorŭ, pe carĭ îi batjocuresce atâtŭ de brutalŭ, e Ungurŭ. Administratorulŭ tipografiei, păr. archim. Mironŭ M. Călinescu, a găsitŭ cu cale sĕ ia în apĕrare pe subordinatulŭ sĕu scriindŭ în raportulŭ din 1889 despre înfiinţarea tipografiei archiepiscopale din Cernăuţĭ următórele:

„Eră „criticastrilorŭ de totŭ felulŭ" li rĕspundŭ cu apostolulŭ Paulŭ (I Cor. 4, 20.): „Că nu este în cuvêntŭ împĕrăţia lui Dumnedeu, ci în putere", nu în vorbe ci în fapte; adresându-le cuvintele apostolului Iacobŭ (2, 18. 20.): „Tu ai credinţă, éră eu am fapte; arată-mĭ credinţa ta din faptele tale, şi eu îţĭ voiu arăta din faptele mele credinţa mea. — Credinţa fără de fapte mórtă este". Recunoscinţă dela lume n'am aşteptatŭ nicĭ când, ci mi-am căutatŭ numai mulţămirea sufletului meu. Şi sufletulŭ meu află deplină mulţămire, că mi-a succesŭ a realisa o dorinţă seculară întru folosulŭ sântei nóstre bisericĭ şi alŭ poporului nostru dreptŭ credinciosŭ din ţéră".

Décă după cele arătate mai susŭ sufleţulŭ părintelui Călinescu totŭ mulţămitŭ este, şi décă realisarea secularei dorinţĭ a constatŭ în a încăldi la sînŭ românescŭ şerpĭ veninoşĭ, carĭ adĭ muşcă acestŭ sînŭ, atuncĭ bine dice, că acestŭ lucru i-a succesŭ, ér „criticastrii" n'au decâtŭ sĕ înregistreze acestŭ *succesŭ.*

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 28 Septemvre. Scirile cele mai nouĕ alărmătóre despre pregătirile de rĕsboiu rusescĭ nu deşteptă nicĭ o îngrijire. Lumea s'a dedatŭ cu acéstă stare de lucrurĭ şi nu e temere de o apropiată turburare a păcii, cu tóte că Rusia are de scopŭ a face unŭ nou împrumutŭ pentru continuarea înarmărilorŭ sale.

Bucurescĭ, 28 Septemvre. Regina Natalia a Serbiei a plecatŭ aséră la Belgradŭ.

Belgradŭ, 28 Septemvre. Regina Natalia va sosì de sigurŭ aicĭ Duminecă. Regele Milanŭ însĕ nu va venì.

Pojunŭ, 28 Septemvre. Vorbirea împărtăşită de foile din Peşta a archiducelui Fridericŭ către deputaţia oraşului e cu totulŭ apocrifă. Archiducele rĕspunse mai ântâiu scurtŭ unguresce şi apoi nemţesce. N'a amintitŭ cu nicĭ unŭ cuvêntŭ despre raporturile dintre civilĭ şi militarĭ.

Rotterdam, 29 Septemvre. 4000 de lucrătorĭ dela cheu au făcutŭ grevă. De óre-ce au voitŭ sĕ împedece şi pe alţii dela lucru, a intervenitŭ poliţia, a atacatŭ mulţimea şi a împrăştiat'o, lovindŭ cu săbiile. Garda comunală e chiămată sub arme.

Buzele cele rumene ale băiétului atinseră palida gură a mortului.

„Ingenunche şi rógă-te cu mine!"

Mama şi fiulŭ îngheuunchiară înaintea cosciugului. Plinŭ rĕsună vocea copilului, înecată de durere însĕ vocea tinerei vĕduve.

„Ţi-e frică?"

„Tata mi-a disŭ sĕ nu mĕ temŭ de nimicŭ. Celŭ ce se teme, nu este bărbatŭ!"

„Fiulŭ meu!"

Plângêndŭ cu suspine tînĕra femeiă îşĭ îmbrăţişà copilulŭ.

*

Scurtŭ timpŭ după înmormêntare, închirià tînĕra vĕduvă o mică casă afară din oraşŭ, pentru ca sĕ locuiască acolo cu băetulŭ ei. Mamă-sa se înspăimênta de acéstă faptă.

„Cum poţĭ tu trăi într'o astfelŭ de singurătate? Nu vii cu lumea în nicĭ o atingere!"

„Lumea mea este copilulŭ meu."

Şi în faptă ea nu trăia decâtŭ pentru băiétulŭ ei. Décă de o parte nu era pentru ea unŭ sacrificiu a se retrage din lume pentru elŭ — de altă parte aducea ea marĭ şi grele sacrificii, spre a'lŭ cresce astfelŭ precum făgăduise. Ea îlŭ lipsea pe băiétŭ de orĭ şi ce comoditate, îi învêrtoşa fragetulŭ trupŭ în totŭ felulŭ. Chiar pe frigulŭ celŭ mai aspru trebuia sĕ dórmă în odaiă neîncăldită.

„Mamă, e grozavŭ de frigŭ aicĭ. Te rogŭ, te rogŭ fórte multŭ, lasă sĕ încăldéscă odaia!"

„Nu, băetulŭ meu, a dormì în odaiă încăldită însemnéză a te moleşi."

Clănţănindu'i dinţii se băga băetulŭ sub plapomă. Ah, fiă-care tremurŭ alŭ lui era pentru inima ei gingaşe o lovitură de cuţitŭ. — Şi totuşĭ ea nu ceda.

De timpuriu începù a'lŭ ocupa pe băetŭ seriosŭ. Ii era interdisŭ a întrerupe órele de lucru, sĕ fi fostŭ sórele câtŭ de surîdĕtorŭ, sĕ fi fostŭ ghéţa de patinatŭ (de datŭ cu piciorande) câtŭ de ademenitóre.

Décă însĕ lucrulŭ era gata, atuncĭ se putea juca Onoriu. Soţĭ de jocŭ de condiţiunea sa nu se aflau în tîrguşorulŭ acela. Mama se cam codea la începutŭ de a'i da voiă sĕ se jóce cu băeţĭ needucaţĭ de acolo, dér sĕ îndupleca şi lăsa pe băetŭ sĕ se jóce de-a soldaţii, cu mingea (pila) şi sĕ se dea cu sania şi altele.

Atuncĭ elŭ se întorcea plinŭ de bucuriă acasă, însĕ cu hainele rupte şi cu limba poporului.

Când se întêmpla sĕ fiă şi bunica de faţă, găsea că e lucru ordinarŭ acésta.

„Băetulŭ nu póte sĕ apară în salonŭ cu acéstă limbă!"

„Nicĭ nu'mĭ crescŭ copilulŭ pentru salonŭ."

„Dér pentru ce atuncĭ?"

„Pentru viéţă!"

Tînĕra femeiă, frumósă ca unŭ tablou, avea mulţĭ peţitorĭ. Dér ea clătina din capŭ, când i-se vorbea despre unŭ nou măritişŭ.

„Aşŭ trebuì sĕ asémĕnŭ mereu, şi cu decedatulŭ meu soţŭ nimenea nu póte sĕmĕna."

Băetulŭ era nedespărţitŭ de mama sa şi o adora. Şi totuşĭ inconscientŭ elŭ îi străpunse peptulŭ ca c'unŭ pumnalŭ. Voia sĕ se ducă la marină. Inima ei sângera, când şi'lŭ închipuia pe marea turburată de furtunĭ, departe de dênsa lunĭ şi anĭ întregĭ.

Ea încercà a'lŭ îndupleca pentru o altă carieră.

„Da, mamă, voiu devenì ceea ce vréi, amploiatŭ, profesorŭ, dér..."

„Onorie, dér?"

„Nimicŭ. mamă!"

„Spune'mĭ, fiulŭ meu!"

„Nu potŭ!"

Ea scia bine cum sună vorbele din urmă: „Dér fericitŭ nu voiu devenì." Ea mai încercà a se mângăia, că acéstă dorinţă de a devenì marinarŭ póte sĕ fiă trecĕtóre. Când însă îlŭ întreba cineva: „Ce vrei sĕ devii băete?" elŭ rĕspundea: „Nu sciu!"

Tótă voinţa, tótă hotărîrea îi fù luată băetului. De apă se ferea. Nicĭ odată nu se mai urca în luntre, pentru ca sĕ vêsleze pe rîuleţulŭ, ce curgea pe acolo, nicĭ nu se mai aşeda la malŭ, ca se asculte sgomotulŭ valurilorŭ.

Sêrmana inimă de mamă se afla în grea luptă. Insă privirile cele posomorîte ale favoritului ei şi sila ce 'şĭ-o făcea elŭ naturei sale pline de viéţă şi energice, ea nu le putù suporta. La diua nascerii lui, ea îi dete o hârtiă întocmită.

„Fiulŭ meu, Onorie, ia'ţĭ darulŭ!"

Elŭ cetì: Rugarea către Academia de marină pentru primirea lui Onoriu.

Elŭ nu putù cetì până la sfîrşitŭ, hârtia îi cădù din mână.

„Mamă!"

Elŭ cădù la piciórele ei, din ochii lui svĕcniră lacrămĭ de bucuriă.

EDUCAȚIUNE.

Cum trebue sĕ fiă crescerea,

ce părinții o dau copiilorŭ, pentru ca șcóla sĕ-șĭ ajungă mai cu înlesnire înaltulŭ ei scopŭ.

Motto: Copiiĭ bunĭ suntŭ bucuria părințilorŭ, temelia șcólei și fala și nădejdea îndreptățită a nemului lorŭ.

(Urmare.)

După ce v'am vorbit despre acest rĕu fisicŭ, radicalŭ, numitŭ onaniă din care, cum am arătatŭ, derivă ca dintr'o fântână o mulțime nesfîrsită de rele de totŭ felulŭ, trupescĭ și sufletescĭ, vreau să vĕ vinŭ într'ajutorŭ, indicândŭ și mijlócele, prin care sĕ căutațĭ a'i ferì pe copiiĭ D-vóstrĕ de a cădé în acestŭ pĕcatŭ pestiferŭ.

1.) Ferițĭ'i de lene și de lipsă de ocupațiune. Lenea, după cum amŭ ḑisŭ într'altŭ locŭ, este începutulŭ tuturorŭ vițiilorŭ, e cu deosebire hrana pĕcatului onaniei. Sufletulŭ omului așa este întocmitŭ dela fire, ca sĕ fie totdeauna activŭ. Elŭ nu póte sĕ nu gândéscă ceva în fi e-ce clipită. De nu'șĭ gândesce însĕ ceva bunŭ, frumosŭ și nobilŭ, e neapĕratŭ sĕ'șĭ cugete cera rĕu și netrebnicŭ, e silitŭ sĕ dea frêu liberŭ fantasiei sale, să'șĭ plăsmuiască felŭ de felŭ de închipuirĭ, sĕ se legene în felŭ de felŭ de visurĭ nebunescĭ, se'șĭ zugrăviască felŭ de felŭ de chipurĭ, din carĭ apoi isvorescŭ ca dintr'o fântână o mulțime de plăcerĭ, și dorințe pĕcătóse.

Acésta este o stare de pângărire pĕcătósă a sufletului. O închipuire coruptă se face stăpână asupra omului și murdăresce judecata cu felŭ de felŭ de tablourĭ voluptóse. Numai o viață muncitóre'lŭ feresce de astfelŭ de primejdii.

Munca strădalnică, intensivă, munca trupéscă și sufletéscă, îi împrăștiă astfelŭ de gândurĭ nebunescĭ și pĕcătóse, îi înalță și'i oțĕlesce puterea voinței, îi prepară o viață sănătósă și'i pune în vedere scopurĭ înalte și frumóse, pe carĭ cu o adevĕrată desfătare sufletéscă se străduesce a le ajunge.

2.) Ferițĭ'ĭ de o viață moleșită. Suntŭ fórte stricăcióse: așternuturĭ moi, prea călduróse de pufŭ; vestminte prea călduróse și strîmte; rĕmânerea prea îndelungată în patŭ séu culcarea prea de timpuriu; lipsa de mișcare și de încordare a puterilorŭ fisice. Multŭ stricăcióse suntŭ și mâncările prea hrănitóre, prea aromate; prea multă carne și ouĕ ș. a., bĕuturĭ spirtuóse și totŭ ce ațîță nervii.

3.) Ferițĭ'i de necumpĕtare. Umplerea stomachului cu mâncărĭ și bĕuturĭ e o povară stricăciósă nu numai pentru trupŭ, ci și pentru sufletŭ, pe care'lŭ facŭ trândavŭ, moleșitŭ, împedecându-i claritatea și judecata liniștită și punĕndu'lŭ în o stare abnormă de bețiă, în care impresiile și cugetările sensuale întrecŭ în privința vioiciunei pe cele spirituale. In o astfelŭ de stare este fórte greu sĕ nu învingă pornirile necurate ale inimei și sufletului omenescŭ.

4.) Ferițĭ'i de societățĭ rele. *Societățile rele strică năravurile bune*, este o vorbă vechiă, care cuprinde multŭ adevĕrŭ. Conversații frivole aprindŭ sufletulŭ junelui și măresc materialulŭ gândirilorŭ lorŭ murdare. O conversațiă murdară'l facŭ pe omŭ capabilŭ de orĭ-ce fapte nebunescĭ.

5.) Ferițĭ 'i de a ceti cărțĭ rele, carĭ suntŭ o otravă pentru sufletulŭ tînĕrului, ca romane, istorii de amorŭ, cărțĭ frivole, imorale, carĭ înfierbêntă fantasia, slăbescŭ și întunecă judecata sănĕtósă, otrăvescŭ inima și corupŭ puterea închipuirei și a judecății. Acéstă otravă, din nenorocire lățită pretutindenĭ, este isvorulŭ infinitelorŭ nenorocirĭ omenescĭ. Sute și mii de onaniștĭ au ajunsŭ în mormêntŭ din causa veninului pestiferŭ isvorîtŭ din cărțĭ rele. De aceea priveghiațĭ, avețĭ grijă ce felŭ de cărțĭ cetescŭ băieții voștri. Nu-i lăsațĭ sĕ cetéscă orĭ și ce carte. Cetițĭ'o mai întâiu voi și numai după ce v'ațĭ convinsŭ, că cuprinsulŭ ei nu e primejdiosŭ, dațĭ-o sĕ-o cetéscă fiiulŭ séu fiica vóstră. De cumva D-vóstrĕ ca părințĭ nu o scițĭ acésta, séu din causă, că n'avețĭ timpŭ, séu că nu avețĭ priceperea trebuincióså despre valórea cuprinsului cărțilorŭ de cetitŭ, atuncĭ întrebațĭ celŭ puținŭ pe alții competențĭ, ce sĕ cetéscă fiiĭ și ficele vóstre și ce sĕ nu cetéscă.

6) Ferițĭ 'i de totŭ, ce ațîță și înfierbêntă fantasia. Unŭ pĕcatŭ de mórte sĕvîrșescŭ părinții, carĭ permitŭ fiilorŭ și fiicelorŭ a cerceta prea de timpuriu teatru și încă fără a ținea celŭ puținŭ contŭ de piesele, ce au sĕ fiă representate pe scenă. Suntŭ o mulțime de bucățĭ teatrale, carĭ nicĭdecum nu suntŭ potrivite pentru tinerime. Suntŭ chiar unele părțĭ atâtŭ de indecente, încât se vatĕmă chiar simțulŭ de rușine alŭ bĕtrânilorŭ. Cu deosebire însĕ pĕcătuescŭ în privința acésta părinții, carĭ ducŭ pe copiiĭ lorŭ în societățĭ șantante, unde nu se mai ține nicĭ o socotealå de tonulŭ decentŭ, care ar trebuì sĕ-lŭ aibă orĭ-ce representațiă pentru copiiĭ.

ECONOMIĂ.

Economiă în asigurare.*)

I.

Nenumĕrate suntŭ periculele, carĭ în fiecare ḑi, ba în fiecare óră amenintă averea ca și viéța și sănĕtatea omului. Incendiurĭ (focurĭ), inundărĭ, rupturĭ de norĭ și grindina nimicescŭ prea adeseorĭ dintr'odată ceea ce a agonisitŭ munca grea și neobosită de mulțĭ anĭ. Totŭ așa, precum ne învață îndeajunsŭ esperiența, nicĭ unŭ omŭ, fiă bĕtrânŭ orĭ tênĕrŭ, fiă încă odată așa de tare și sănĕtosŭ, nu este nicĭ măcarŭ o oră sigurŭ contra morții. Spre a micșora și a alina câtŭ numai se póte urmările unorŭ asemenĭ întêmplărĭ, carĭ nu se potŭ încunjura, nicĭ prevedé, au venitŭ ómenii la ideia *asigurării.*

Suntŭ douĕ feliurĭ de asigurare: una are de scopŭ asigurarea în contra unorŭ perderĭ posibile, cealaltă are de scopŭ a da orĭ asiguratului însușĭ orĭ altora titlulŭ și dreptulŭ de a se aștepta la unŭ folosŭ. De categoria cea dintêiu se ține asigurarea contra focului, asigurarea de transportŭ, de vite, de hipotecă, contra grindinei și altele; de categoria cea din urmă se ține asigurarea pe viéță, asigurarea de zestre, de capitalŭ și de rentă, asigurarea pentru casŭ de bólă, cea de bĕtrânețe și invaliditate ș. a.

La asigurărĭ se manifestă în modŭ binefăcĕtorŭ și măreţŭ puterea cea mare, ce zace în reunirea multorŭ puterĭ micĭ. Acéstă reunire se póte face în douĕ modurĭ: orĭ adună participanții între sine prin contribuirile lorŭ sumele, carĭ suntŭ a se da ca desdăunare într'unŭ anŭ, orĭ se înființéză o societate pe acții.

Suntŭ dér a se deosebì sócietățĭ de *reciprocitate* și *pe acții.* La celdintêiu asigurarea se face pe pericolulŭ comunŭ (asiguratulŭ este prin urmare părtașŭ tacitŭ alŭ întreprinderei) și séu se replătesce escedentulŭ (prisosulŭ) ca dividendă membrilorŭ singuraticĭ, orĭ suntŭ de lipsă a se face plățĭ ulterióre (mai în urmă), la carĭ membrii trebue sĕ se oblige înainte când întră în societate; mărimea contribuirilorŭ anuale ale membrilorŭ este dér variabilă. La societățile pe acțiunĭ forméză capitalulŭ de acții și fondulŭ de reservă, ce se adună cu încetulŭ, garanția, ce se dă asiguraților în schimbulŭ unorŭ anumite premii, stipulate prin contractŭ. Unorŭ societățĭ pe acții, carĭ plătescŭ acționarilorŭ marĭ dividende, li-se face de multe-orĭ împutărĭ pentru acésta. Se trece însĕ cu vederea, că la respectivele societățĭ dividenda cea mare, abstrăgêndŭ dela neobosita și harnica lorŭ conducere, este numai fructulŭ *înțeleptei păstrărĭ* a fundatorilorŭ. Marĭ dividende potŭ plătì numai acele societățĭ vechĭ, carĭ în anii dintêiu ai activității lorŭ au renunțatŭ a împărțì câștigulŭ între acționarĭ, cu scopŭ de a-șĭ aduna reserve marĭ.

Societățile de asigurare au luatŭ în ḑiua de aḑĭ unŭ avêntŭ estraordinarŭ. Ele s'au acomodatŭ trebuințelorŭ de totŭ soiulŭ ale vieței nóstre culturale. Cu tóte acestea suntŭ încă mulțĭ, carĭ spre paguba lorŭ și a familiei lorŭ nu se folosescŭ de acestŭ așeḑămêntŭ binecuvêntatŭ. „Eu mai bucurosŭ voiu păstra“, ḑice unulŭ, „o sumuliță, care sĕ mĕ asigure în contra orĭ-cărei nenorocirĭ“. Altulŭ ḑice érășĭ: „De ce sĕ mi-se întêmple tocmai mie o nenorocire?“ și se légĕnă în dulcea liniște a norocului sĕu, fără a se gândì măcarŭ câtŭ de puținŭ la alocarea unei micĭ sume pentru asigurarea vieții și a averei sale.

Orĭ-ce omŭ, care scie sĕ cugete câtŭ de puținŭ, va cunósce câtŭ de greșită este părerea celui din urmă. De altă parte părerile nu suntŭ încă lămurite, în ce privesce procederea aceluia, care mai bucurosŭ păstréză și nu se asigură, și totușĭ și acéstă procedere este greșită. Păstrarea este, precum amŭ arătatŭ, nu numai ceva laudabilŭ, ci și neapĕratŭ de lipsă și

*) După Smiles-Schramm.

Dómna R. locuia în Fiume, pe când fiulŭ ei îșĭ făcea studiele acolo. Ea ducea o viéță retrasă. Dér era înseninată — fiecare lăuda și iubea pe fiulŭ ei.

„Are sĕ devină odată unŭ bărbatŭ“, îi ḑise unŭ profesorŭ:

„Nu, elŭ nu mai are trebuință sĕ devia bărbatŭ, căcĭ este deja“, îi împărtășì altulŭ.

In séra ḑilei, în care i-se spuseră aceste cuvinte, ea se duse înaintea portretului soțului ei.

„Eștĭ mulțămitŭ cu mine? Fiulŭ tĕu va devenì precum ai fostŭ tu“.

Anii trecură. Onoriu întreprinse marĭ călĕtorii. Vitejia, spiritulŭ celŭ agerŭ, neclintita energiă a tînĕrului marinarŭ storceau admirațiune; bunătatea inimei sale nefățărîte și pline de tactŭ și de veseliă îi câștigau amicițiă. Elŭ scria mamei sale, care locuia acum érășĭ în reședință, lungĭ și amănunțite scrisorĭ, povestindu'i totŭ. Fiecare ispită îi destăinuia. Ea nu îi predica nicĭodată. Insĕ imaginea mamei sale, îlŭ susținea în pericole, în care alții cu acelașŭ isvorŭ puternicŭ de viéță, cu egala bagățiă șovăiau. Elŭ sĕvîrșea nebunii, le putea însă totdéuna mărturisì.

In decursulŭ unui concediu sosì elŭ odată plinŭ de bucuriă acasă.

„Se pregătesce o espedițiune scientifică pentru polulŭ nordicŭ, la care am sĕ iau și eu parte.“

Insĕ surîsulŭ sĕu fericitŭ perì, când vĕḑu efectulŭ cuvintelorŭ sale. Palidă ca mórtea, cu espresiunea unei nesfîrșite și amare suferințĭ pe trăsurile încă frumóse ale feței, părea mamă-sa ca împetrită. In o astfelŭ de stare nu o vĕḑuse elŭ nicĭodată. Deodată recunoscù elŭ mărimea sacrificielorŭ, ce i-le adusese mama sa. Fiecare isbêndă câștigată era opera ei; fructulŭ educațiuei i-lŭ dase ea; totŭ, totŭ îi datora ei, care nu se gândise nicĭodată la sine, care avusese în vedere numai fericirea lui. Nu, elŭ nu se putea duce.

Tînĕrulŭ bărbatŭ o îmbrățișă peste umerĭ.

„Nu mĕ ducŭ, mamă, nu te potŭ vedea suferindŭ astfelŭ.“

Ea îlŭ privì cu recunoscință, răḑimându'șĭ capulŭ de puterniculŭ peptŭ alŭ fiului ei.

Insă în diminéța următóre, pe când se afla încă elŭ în patŭ, ea îlŭ cercetă.

„Onorie, și tu veĭ călĕtorì la polulŭ nordicŭ, eu nu te rețiu!“

„Nu, mamă, rĕmânŭ, fiindcă sciu, că te topescĭ de frică.“

„Dumneḑeu te va lua sub scutulŭ sĕu. Lui îi încredințezŭ totulŭ“.

Și elŭ plecà. La începutŭ sosiau dese scirĭ, mai târḑiu se răriră, în cele din urmă încetară cu totulŭ. Ómenii veniau sĕ mângăe pe femeia, care era singură. Ea refusa orĭ-ce mângăiere, nu se plângea. Dér pĕrulŭ ei încă abundantŭ albì și ochii îșĭ perdurá strălucirea. Cu tóte astea ea nu 'șĭ perdù speranța.

„Dumneḑeu nu póte fi atâtŭ de crudŭ că sĕ mi-lŭ răpéscă!“

Acestă credință o susținù.

Și credința ei nu o amăgì. Din Rusia sosiră scirĭ: Călĕtorii la polulŭ nordicŭ arŭ fi părăsitŭ vasulŭ lorŭ înghețatŭ și arŭ fi pe drumŭ sĕ se reîntórcă. Intr'o ḑi îngbenunchindŭ înaintea icónei maicei Domnului, ținea o depeșe în mână.

„El trăesce! tu 'mĭ-ai ascultat ruga!“

Nu numai reședința, ci țéra întrégă, tótă lumea scienţifică se interesa de sórtea călĕtorilorŭ la polulŭ nordicŭ. Pretutindenĭ era admiratŭ eroismulŭ acelora, carĭ pentru sciință lunĭ întregĭ priviseră în fața morții în cea mai îngrozitóre formă a ei. Acela, care se distinse mai multŭ prin răbdare mare, prin prevedere și curagiu, era unulŭ dintre cei tinerĭ și se numea Onoriu R.

La întórcere li-se pregătì o primire sĕrbătoréscă, la care luà parte întréga populațiune a reședinței. Dómna R. se afla singură în cameră, după cum îșĭ exprimase dorința, spre a aștepta pe fiulŭ sĕu. Inima îi bătea cu violență. Cum asculta, deodată audì unŭ sgomotŭ îndepărtatŭ; totŭ mai multŭ se apropia sgomotulŭ înăbușitŭ. Nesfîrșite strigăte de bucuriă și de aclamare se amestecau cu duruitulŭ rótelorŭ dela trăsurĭ. Deodată se făcù tăcere. Femeia cu pĕrulŭ albŭ se cutremurà; ea se sculà și se îndrepta cu pașĭ șovăindĭ spre ușe. Acésta fù deschisă cu repeḑiciune și — fiu-sĕu îmbrățișà pe mamă-sa pe după gâtŭ.

Minute de cea mai mare bucuriă trecură pentru inima ei de mamă ca o singură bătaiă de pulsŭ. Prin larmă și strigăte fură întrerupte.

„Vremŭ sĕ te vedem, Onorie, pe tine, eroule!“

Elŭ o trase pe mamă-sa cu sine.

„Ce facĭ?“

„Décă meritŭ acéstă aclamațiune, décă suntŭ unŭ erou, acésta ți-o datorezŭ ție!“

Și cuprinḑêndu'o cu brațulŭ, se aratà la feréstră.

(W. Francis.) trad. de **Al. Cr.**

nimĕnui nu-i va venì în minte a dice ceva contra ei; căcĭ păstrarea în adevĕrŭ e pentru individŭ, ca şi pentru poporŭ în totalŭ, una din cele mai de căpetenia temelii ale bunăstării. Dér şi asigurarea este unŭ feliu de păstrare, numai câtŭ este mai *potrivită scopului.* Suntŭ o mulţime de casurĭ, în carĭ asigurarea nu se póte nicĭdecum înlocuì cu păstrarea simplă. Acésta se póte dice cu deosebire despre *asigurarea pe viéţă.*

Câtŭ timpŭ i-ar trebuì unui tată de familiă, ca sĕ-şĭ păstreze atâţĭ banĭ, câţĭ suntŭ de lipsă pentru îngrijirea familiei sale după mórtea sa! Las' că, de ar fi încă odată aşa de sănĕtosŭ şi puternicŭ, elŭ póte totuşĭ sĕ părăsésca acéstă viéţă fără de veste şi înainte de vreme, şi că astfelŭ se póte face sfîrşitŭ tuturorŭ propusurilorŭ şi planurilorŭ sale bune, dér dênsulŭ ar şi ajunge numai în fórte rarĭ casurĭ o etate corĕspundĕtóre. La acésta se mai adauge şi altă consideraţiă: potŭ sĕ vină întêmplărĭ, carĭ sĕ îngreueze multŭ păstrarea, ba sĕ o facă chiar cu neputinţă şi prea uşorŭ omulŭ este sedusŭ a ataca capitalulŭ, ce l'a pusŭ la o parte pentru casulŭ de mórte. De aceea simpla păstrare din sĕptĕmână în sĕptĕmână nu este o garanţiă de ajunsŭ pentru asigurarea familiei după mórte.

O garanţiă deplinŭ mulţămitóre oferă numai şi numai asigurarea pe viéţă. Ea nu face ca adunarea unui anumitŭ capitalŭ sĕ atêrne dela viéţa aceluia, care are sĕ îngrijéscă seriosŭ de binele familiei sale. Ceea ce păstréză elŭ în chipŭ de premii séu contribuirĭ de asigurare, este asiguratŭ în contra tuturorŭ întêmplărilorŭ. Şi mai multŭ: cu încheierea contractului de asigurare ţinta păstrării de anĭ îndelungaţĭ e deodată ajunsă. Chiar décă ar murì în diua după ce a făcutŭ plata dintêiu a premiei séu a contribuirei sale, nevasta şi copii lui vorŭ primì suma întrégă, pe care a fostŭ asiguratŭ. Mórtea timpuriă în casulŭ acesta nu numai că nu zădărnicesce păstrarea capitalului, ci aduce cu sine chiar scadenţa lui!

Acéstă instituţiune are şi unŭ efectŭ moralŭ. Ea împintenéză pe tatălŭ de familiă de-a'şĭ împlinì datoria de-a îngrijì pentru ai sĕi în modulŭ celŭ mai practicŭ. Şi apoi unde rĕmâne liniştea sufletéscă, ce-o are acela, care se scie astfelŭ asiguratŭ pentru casulŭ de mórte!

De câte orĭ nu se întêmplă, că bărbaţĭ, carĭ au fostŭ membri activĭ şi folositorĭ ai societăţii, au lăsatŭ la mórtea lorŭ nevastă şi copii în cea mai mare sĕrăciă! Ei au trăitŭ pe piciorŭ mare, au avutŭ o locuinţă scumpă, s'au îmbrăcatŭ cu haine scumpe, au dusŭ casă, au luatŭ parte la tóte petrecerile şi au crescutŭ copii lorŭ în ideile îndatinate despre posiţia socială şi cum sĕ fiă bine vĕduţĭ; în ce stare lasă ei însă familiile lorŭ după mórte? Ingrijit'a tatălŭ pentru viitorulŭ lorŭ? 150—250 de florinĭ pe anŭ plătiţĭ la o societate de asigurare pe viéţă arŭ fi asiguratŭ vĕduvele şi orfanii lorŭ în contra lipsei totale. Implinitu-şi-au ei acéstă datoriă? Nu. Se dovedesce, că familiile respective au consumatŭ tóte mijlócele lorŭ, décă nu chiar peste mijlócele lorŭ, şi sfêrşitulŭ este, că deodată stau în lume fără de ajutorŭ şi suntŭ belea pe capulŭ ei.

O asemenea procedere dovedesce nu numai uşurinţă, ci este şi de totŭ crudelă. A funda o familiă, a obicĭnuì femeia şi copii cu pretensiunĭ marĭ, a cărorŭ neîmplinire îi face nenorociţĭ, şi a lăsa apoi familia la mila rudelorŭ séu a străinilorŭ, orĭ a-i lăsa în grija casei sĕracilorŭ séu espuşĭ chiar şi temniţei, acésta e o crimă comisă nu numai în contra societăţii cetăţenescĭ, ci şi în contra nenorocitelorŭ fiinţe, carĭ trebue sĕ sufere.

Trebue sĕ recunóscemŭ, că numĕrulŭ acelora, carĭ suntŭ în stare a pune la o parte atâtea economìi, câte sĕ fiă de ajunsŭ pentru binele familiilorŭ lorŭ, este relativŭ micŭ în lupta cea grea de astădĭ pentru esistenţă. Póte că trebuinţele unei familii, care este în crescere, sĕ înghiţă tóte veniturile ei, şi ele consideră suma, ce ar puté-o păstra de prea neînsemnată, decâtŭ ca sĕ se plătéscă a a-o mai pune la o parte. Ele devinŭ fără de grijă şi îşĭ pierdŭ speranţa de a'şĭ vedea deodată asigurată familia în casŭ sĕ móră.

Sĕ luămŭ de pildă pe unŭ tată de familiă, care a deşchisŭ o prăvăliă. Elŭ crede, că în cursulŭ anilorŭ póte pune atâta la o parte, ca la mórtea lui femeia şi copii sĕi sĕ aibă o esistenţă asigurată. Dér viéţa e nesigură, elu scie că póte muncì de adĭ pe mâne, şi că atuncĭ familia lui ar rĕmâné în lipsă relativă. De aceea se hotărăsce, fiindŭ de 30 de anĭ, a-şĭ asigura viéţa. Elŭ se asigură la o societate de frunte pe 6000 florinĭ, carĭ suntŭ a se plătì moştenitorilorŭ sĕi după mórtea sa, şi plătesce pentru acésta pe anŭ o premiă de 144—156 florinĭ, care după câştigulŭ curatŭ alŭ societăţii se mai şi micşoréză. Din momentulŭ, în care a plătitŭ acéstă sumă pentru ântâia óră, cei 6000 florinĭ ai familiei sale suntŭ asiguraţĭ, chiar décă elŭ ar murì în diua următóre.

Décă ar fi dusŭ cei 144—156 florinĭ în fiecare anŭ într'o bancă séu i-ar fi depusŭ la o cassă de păstrare, numai după vre-o 20 de anĭ economiile sale arŭ fi ajunsŭ la suma de 6000 florinĭ. Décă mijloculŭ simplu şi frumosŭ alŭ asigurării pe viéţă i-a ajutatŭ, ca în totŭ timpulŭ acestorŭ 20 de anĭ ai etăţii sale bărbătescĭ sĕ fiă liberŭ de frică şi de grijă în privinţa urmărilorŭ posibile ale morţii sale, elŭ póte gusta presentulŭ neturburatŭ de gândulŭ unui rĕu voitorŭ.

Astfeliu asigurarea pe viéţă póte fi considerată ca unŭ contractŭ, prin care neegalitatea în durata vieţei se delătură până la unŭ gradŭ óre-care, întru câtŭ adecă aceia, carĭ morŭ de timpuriu — orĭ mai bine disŭ familiile lorŭ — se facŭ părtaşe la sórtea norocósă a acelora, cărora le este datŭ a trăì mai îndelungatŭ. Şi chiar décă asiguratulŭ ar trăì aşa de îndelungatŭ ca premiile sale sĕ trécă peste suma asigurată, totuşĭ nu-i va păré rĕu, că şĭ-a asiguratŭ viaţa, décă se va gândì, că prin acésta s'a scăpatŭ atâţia anĭ de grija cea apĕsătóre.

Aceleaşĭ cause, carĭ ne sfătuescŭ a ne asigura casele şi proprietăţile nóstre în contra focului, ar trebuì sĕ ne îndemne şi mai tare de a ne asigura viéţa.

Tipuri din viéţa animalelorŭ.

Pentru poporŭ şi tinerime de Dr. Carol *Rothe.*

Traducere liberă.

Animalele vertebrate.

Mamiferele.

(Urmare.)

Ordinea a 8-a. Semiungulatele.

Grupa animalelorŭ semiungulate ce a fostŭ mai înainte împreunată cu multungulatele séu rodĕtórele constă numai din unŭ neamŭ de dihorĭ numiţĭ latinesce *Hirax,* cu puţine feliurĭ. Aceste animale trăescŭ în societate prin Africa şi Siria şi prin modulŭ lorŭ de viéţă, prin puterea de străjĭ, prin însuşirea lorŭ de a puté fi îmblândiţĭ arată îndestulŭ, că ele potŭ sĕ stea pe aceeaşĭ tréptă ca şi rodĕtórele.

Ordinea a 9-a. Proboscideele séu animalele cu trombă.

Elefanţii şi alte animale de ordinea acésta s'au numĕratŭ mai de multŭ într'o altă ordine, find-că aceste animale aparŭ, privite de din afară, molatice, posedândŭ piele grósă precum şi mai multe degete la picióre îmbrăcate în copite. In timpulŭ mai dincóce s'au scosŭ acestea proboscidee din aceea ordine, unde au fostŭ mai de multŭ classate şi li-s'a datŭ unŭ altŭ locŭ deosebitŭ, fiind-că aceste animale posedŭ o pricepere fórte mare. Despre înţelepciunea elefanţilorŭ se istorisescŭ mai multe esemple. — Cine nu scie între altele istorióra despre păţania croitorului din oraşulŭ Bagdad, care în locŭ sĕ-i dea elefantului, ce trecea în tótă diua pe lângă ferêstra lui vre-o bucătură, odată l'a impunsŭ cu aculŭ în trombă şi pentru acésta faptă rĕutăcósă, acelŭ elefantŭ şĭ-a rĕsbunatŭ la reîntórcerea sa prin aceea, că pe croitorulŭ, care cosea lângă ferêstră la unŭ vesmêntŭ de mare preţŭ l'a împroşcatŭ cu tină din tromba sa? Elefantulŭ dimpreună cu cânele, cu calulŭ şi cu maimuţele stau pe tréptă cea mai înaltă spirituală dintre tóte animalele. Dintre multele istorisirĭ ce documentéză acésta, vomŭ amintì numai unele.

Memoria elefantului.

„In anulŭ 1771 am cercetatŭ o menageriă din oraşulŭ Londra," istorisesce unŭ scriitorŭ englezŭ, în care puteì sĕ vedĭ vre-o câţĭ-va elefanţĭ. — Cu acésta ocasiune eu am datŭ la o parte cu bĕţulŭ meu fênulŭ celŭ rĕscolea unŭ elefantŭ cu nasulŭ sĕu celŭ ca o trombă. Eu firesce că m'am păditŭ, ca nu cumva sĕ fiu pedepsitŭ de elefantŭ, fiind-că l'am fostŭ nĕcăjitŭ. — Ingrijitorulŭ într'aceea de abea a băgatŭ în sémă ce am făcutŭ eu şi'mĭ dise că: elefantului de locŭ nu i-a plăcutŭ fapta mea, dér sĕ ţinŭ bine în minte, că elefantulŭ nu mĕ va uita pentru acésta. — Au fostŭ trecutŭ vre-o şése sĕptĕmânĭ de când am cercetatŭ elefanţii, de aceea întêmplare mĭ-am fostŭ uitatŭ cu totulŭ; întro di m'am socotitŭ sĕ mergŭ érăşĭ la elefanţĭ, ceeace am şi făcutŭ. De bună sémă, că sute de ómenĭ vorŭ fi cercetatŭ acelea animale, dér pe lângă tóte acestea elefantulŭ, pe care l'am fostŭ năcăjitŭ odinióră, îndată ce m'a vĕdutŭ m'a şi cunoscutŭ şĭ-a întinsŭ tromba după mine ca sĕ mĕ apuce; băgândŭ eu însĕ iute de sémă ca fulgerul m'am şi depărtatŭ de pe acolo şi astfel am scăpatŭ de mórte. Faţă cu ceilalţĭ privitorĭ a fostŭ blândŭ şi numai pe mine nu m'a putută vedea cu ochĭ bunĭ, aducêndu-şĭ aminte de când l'am fostŭ nĕcăjitŭ.

„Unŭ patriotŭ de ai mei din insula Ceylon a păţit'o însĕ mai rĕu ca mine" istorisesce mai departe acelŭ englesŭ. Lucrulŭ s'a petrecutŭ astfelŭ: acelŭ patriotŭ a datŭ mai de multeorĭ unui elefantŭ sĕ mănânce frunde de smochine ce-i plăceau de minune. Odată însĕ elŭ a învĕluitŭ o petricică în o frundă de smochinŭ şi a dat'o elefantului. Elefantulŭ a lăsatŭ pétra josŭ şi s'a dusŭ mai departe. Când însĕ a venitŭ elefantulŭ érăşĭ în apropierea lui îlŭ aruncă cu tromba la pământŭ şi după aceea l'a călcatŭ cu picióréle, încâtŭ sĕrmanulŭ omŭ şĭ-a datŭ sufletulŭ".

O aducere aminte fórte mare a arĕtatŭ singurulŭ elefantŭ, care a mai fost rĕmasŭ în grădina botanică din Parisŭ după împresurarea cea din urmă a acestui oraşŭ. — Pe timpulŭ împresurărei acelŭ elefantŭ a fostŭ pusŭ în cătuşĭ de către unŭ anumitŭ bărbatŭ D. ca sĕ fiă omorîtŭ şi apoi mâncatŭ ca şi soţii sĕi; — când étă, că sosesce o contra poruncă, care i-a mântuitŭ viéţa animalului. Numai în luna lui Augustŭ a anului 1871 venì D. pentru întâia óră érăşĭ în apropierea elefantului ca sĕ-i dea nutreţŭ; elefantulŭ îndată ce l'a vĕdutŭ, numai decâtŭ l'a şi cunoscutŭ şi ca şi când baţĭ în pălmĭ l'a apucatŭ cu tromba şi l'a aruncatŭ susŭ în aerŭ, după aceea l'a lăsatŭ josŭ şi a mersŭ mai departe fără a se îngrijì mai multŭ de elŭ.

MULTE SI DE TOATE.

Inmormêntată de viă.

Unŭ economŭ din Zabor trăia de câtva timpŭ totŭ în cértă cu nevastă-sa. Din celŭ mai neînsemnatŭ motivŭ o chinuia pe nevastă-sa aşa de cumplitŭ, încâtŭ comuna întrégă vorbia despre purtarea lui cea rea. Mama economului îl aţiţa încă şi mai multŭ în contra nevestei lui. Cătră sfêrşitulŭ lui Augustŭ acésta disparŭ fără veste. Lucrulŭ le bătŭ la ochĭ multorŭ locuitorĭ din comună, dér bărbatulŭ nenorocitei femei le spunea, că ea s'a dusŭ pentru câteva dile de acasă. In dilele trecute venì la Zabor unŭ despărţĕmêntŭ de dragonĭ, carĭ mergeau la manevre cătră Leutomischl (Boemia). Mai mulţĭ din ei fură încvartiraţĭ la economulŭ din vorbă. Cătră séră audiră nisce vaete durerose, ce păreu a venì din adêncime. Se luară după vaete şi aflară, că acestea veniau dintr'unŭ vechiu grajdŭ de oi. Voiră sĕ intre înlăuntru, uşa însă era închisă cu două lăcate. Sparseră uşa, dér nu găsiră sufletŭ de omŭ. Jurŭ împrejurŭ era linişte. Deodată rĕsunară din nou vaetele şi strigătele după ajutorŭ. Unulŭ dintre soldaţĭ se puse cu urechia pe pămêntŭ şi ascultă. Spre gróza lui descoperì că strigătele veniau din adâncime. Fără sĕ se gândéscă multŭ, soldaţii începură a săpa şi deodată deteră peste o fântână vechiă, care era astupată cu lutŭ. Când audiră vaetele mai lămuritŭ, soldaţii se puseră pe lucru sĕ mântuiască pe nenorocita fiinţă din fântână. Unulŭ din ei îşĭ legă o funiă peste mijlocŭ şi ţinêndŭ unŭ felinarŭ (lămpaşŭ) în mână, fŭ lăsatŭ înăuntru. Acolo i-se înfăţişă o priveliştе înfiorătóre: o femeiă zăcea într'ună lacŭ de sânge, cu ochii jumĕtate închişĭ şi cu gura căscată. După marĭ opintirĭ isbuti dragonulŭ sĕ scótă din fântână pe nenorocita femeiă, care când vĕdŭ lumina dilei leşină. Fŭ dusă în spitalŭ, unde se recreă cu încetulŭ. Se făcŭ arĕtare şi ţĕranulŭ împreună cu mumă-sa fură daţĭ pe mâna judecătoriei din Kuttenberg, fiindcă tótă comuna îi bănuiesce, că au aruncatŭ pe sĕrmana femeiă în fântână, unde a statŭ patru dile pline de chinŭ.

Zaharulŭ ca materialŭ de clădită.

„Fóia comercială din New-York" spune, că după cum se împărtăşesce din Washington cu tótă seriositatea, cunoscutulŭ milionarŭ şi rafinatorŭ de zaharŭ Claus-Spreckels a petiţionatŭ la oficiulŭ de patente, că sĕ obţină o patentă pentru invenţia ce a făcut'o, şi care constă în aceea, de a da zaharului rafinatŭ o aşa de mare tăriă, ca acesta sĕ se pótă întrebuinţa ca materialŭ de clăditŭ în loculŭ marmorei şi a tuturorŭ celorlalte pietri de ziditŭ. Se dice, că Spreckels a făcutŭ acéstă invenţiă, când se încerca a pressa zaharulŭ, ce avea sĕ'lŭ esporteze în Mexiko, în marĭ bolovanĭ, spre a'lŭ face resistibilŭ în contra tuturorŭ influ-

ințeloru climatice. Invențatorulŭ susține, că e în stare a'i da zaharului după placŭ orĭ ce formă, şi că acesta e mai albŭ şi de o tăriă mai mare, ca cea mai bună marmoră, şi décă s'ar întrebuința ca materialŭ de clăditŭ, ar fi totŭ aşa de durabilŭ față cu influința schimbărilorŭ atmosferice, ca şi granitulŭ, marmora etc. Pentru de a'şĭ face populară invenţiă sa, Spreckels intenţionéză a lucra unŭ planŭ, după care sĕ-şĭ clădéscă din zaharŭ întăritŭ unŭ elegantŭ şi modernŭ adausŭ la casa cea albă din Washington. Zaharulŭ, ce are sĕ se întrebuinţeze pentru o aşa întreprindere cutezătóre, are sĕ fiă preparatŭ după planulŭ statoritŭ totŭ numai din trestiă de zaharŭ, ce se produce în Statele-Unite. Amintita fóiă observă la acestea: „Pănă aci scirea din Waschington, care ca istorióră a qilelorŭ caniculare nu sună aşa de rĕu, şi băeţii de strade ar fi fórte încântaţĭ, căcĭ ar avé ce sĕ lingă, când palatele nóstre de afacerĭ în Waall-Street şi în împrejurime s'ar face din zaharulŭ de linsŭ alŭ lui Spreckels". Din băeţĭ de stradă ar devenì lingăi de stradă.

Tergulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch. La 23 Sept. n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 120.315 capete, la 24 Sept. au întratŭ 2285 capete şi au eşitŭ 1146 rĕmânêndŭ la 24 Sept. unŭ numĕrŭ de 121.454 capete. — Se noteză: marfa *ungurescă* veche, grea dela 41 cr. pănă la 43— cr. marfă *ungurescă* tineră grea dela 45½ cr. pănă la 46 cr., *de mijlocŭ* dela 46 cr. pănă la 47 cr. —*uşoră* dela 48 cr. pănă la 49 cr. — *marfă, ţĕrănéscă* grea dela 41 pănă la 43— cr. — *de mijlocŭ* dela 45½ cr. pănă la 46½ cr. *uşoră* dela 47 — cr. pănă la 49 cr — *Marfă de România* de *Bákony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlocia grea dela — cr. pănă la — cr însĕ transito uşóră dela — cr. pănă la — cr. transio dto ţepóşă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlocia dela — cr. pănă la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 44—44½ cr. transito, mijlocia grea dela 44—44½ cr. transito, uşoră dela 45—46 cr. Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. pănă la — cr. Cântăriţĭ la gară cu 4½.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Septemvre are 30 qile. Răpciune.

1889 Qilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	17 Mucenița Sofia	29 Michail Ar.	6. 8	5. 52
Lunĭ	18 Cuv. Eumenie	30 Ieronim	6. 11	5. 49
Marţĭ	19 Muc. Trofim	**1 Oct.** Rem.	6. 13	5. 47
Mercurĭ	20 Muc. Eustatie	2 Leodegar	6. 14	5. 46
Joi	21 Apost. Codrat	3 Candid Oct.	6. 17	5. 43
Vinerĭ	22 Muc. Foca sfințitul	4 Franc. Sev.	6. 19	5. 41
Sâmb.	23 † Zăm. S. Ioan Bot.	5 Placidu	6. 21	5. 39

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 28 Septemvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.46
Argintŭ românescŭ -	„	9.39	„	9.41
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.45	„	9.48—
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.72
Imperialĭ - - - -	„	9.70	„	9.72
Galbinĭ	„	5.55	„	5.57
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.
Ruble rusescĭ - - -	„	123.—	„	124.—
Mărcĭ germane - -	„	58.20	„	58.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Septemvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.30
Renta de hârtia 5% - - - - - - -	95.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.70
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.75
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.60
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	137.90
Acţiunile băncei austro-ungare - -	920.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	318.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	306.75
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - -	5.65
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.48
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.42½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.65

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 25 Sept. 1889

Seminţe	Cualitatea per Hect	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	pănă
Grâu Bănăţenescu	—	——	——
Grâu dela Tisa	79	8.60	8.70
Grâu de Pesta	79	8.55	8.65
Grâu de Alba-regala	79	8.60	8.70
Grâu de Bácska	79	8.60	8.70
Grâu ung. de nordŭ	79	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	soiulŭ	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	pănă
Secară		70—72	6.90	7.15
Orzŭ	Nutreţŭ	60 62	6.10	6.30
Orzŭ	de vinars	62.64	6.80	7.50
Orzŭ	de bere	64.66	8.—	9.50
Ovĕsu		39.41	6.85	7.30
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	5.00	5.05
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	4.95	5.—
Cucuruzŭ	„	—	—	—
Hirişcă	„	—	5.30	5.60

Preţulŭ pe 100 chilograme

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	pănă
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	48.—	52.
—	francesă		—.
—			—.—
„	roşiă	42.	45.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	44.	44.50
Oleu de in		7.30	7.50
Uns. de porc	dela Pesta	57.50	58.—
„	dela ţéră		—.—
Slănină	svêntată	—.—	—.—
„	afumată	50.50	51.—
Sêu		56.—	57.—
Prune	din Bosnia în buţĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou		
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută		
„	galbină strecurată		
Ceară	de Rosenau		
Spirtŭ	brutŭ		
„	Drojdiuţe de spirt		

Bursa din Bucurescĭ din 25 Sept.

Valorĭ	%	se cump.
Rentă română perpetuă 1875	5%	98.—
Renta română amortisabilă . .	5%	98.—
dtto	4%	82.½
Renta rom. (rurale convertite)	6%	101.¾
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ .	5%	86.¾
idem idem din 1884	5%	—.—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	102.⅝
idem idem	5%	96.½
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	102.—
idem idem	6%	101.½
idem idem	5%	91.¼
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. .	5%	73.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	250.—
	V. N.	
Banca Nation. ult. div. 73.35	500	1067.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	285.—
Naţionala de asig. ult. div. 18 lei	200	241.—
Banca Rom. ult. div. fr. 10 . .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100	250.—
Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur	200	—.—
Naţion. de Asig. ult. div. 128.35	—	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	-	104.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
Agio în Bursă	—	0.02½
Rubla de hârtie	—	—.—
Banca Naţion. a României		
Scompt.	6%	—.—
Avansurĭ pe efecte	7%	—.——
Avansurĭ pe Lingourĭ	7%	—.——

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

167,6—2

AVISŬ.

Dela 1 Octomvrie st. n. cancelaria advocatului

IOSIFŬ PUȘCARIU

se află în

PIAȚĂ No. 90, ETAGIULU I.

(lângă filiala „Albina“).

Nru. 11186—1889. 50,M.1

PUBLICAȚIUNE

referitóre la incassarea competințelorŭ transcrierei posesiunei și a taxelorŭ pentru testimoniile oficiolatului de dare și copielorŭ cólelorŭ de posesiune.

Conformŭ conclusului representanței comunale orășenescĭ aprobatŭ de înaltulŭ locŭ dato 14 Noemvrie 1888 se vorŭ escassa de cătră oficiolatulŭ orășenescŭ de dare în favorulŭ cassei orășenescĭ dela respectivele partide, următórele competințe pentru transcrierea posesiunei și următórele taxe:

a) Cu 1 Ianuarie 1890 începêndŭ ca competințe pentru transcrierea posesiunei:

Pentru transcrierea realitățilorŭ în cólele posesiunei de pămêntŭ din incidentulŭ unei eredităţĭ, unei cumpărărĭ, unei dotațiunĭ, unui schimbŭ etc., și anume după realitățĭ, a cărorŭ prețŭ se computŭ după dispozițiunile art. de lege XLV. din anulŭ 1887, unŭ procentŭ.

b) Cu 1 Octomvrie 1889 începêndŭ următórele tacse și anume:

1) Pentru estradarea testimoniilorŭ din partea oficiului orășenescŭ de dare pentru fiă-care cólă, afară de competința de timbru, o tacsă de 50 cr.

2) Pentru copie oficiósă după cóla de posesiune, estradată la cererea partidelorŭ, și anume pentru fiă-care cólă unŭ florinŭ.

Purtătorulŭ evidenței dărei de pămênt dela oficiulŭ orășenescŭ de dare statoresce, după esecuturea schimbărilorŭ de posesiune, resultate pe temeiulŭ resoluțiunilorŭ tabulare transmise oficiului orășenescŭ de dare de tribunalulŭ reg. ca oficiulŭ cărților funduare, séu pe temeiulŭ documentelorŭ așternute de partide, unŭ procentŭ, ca competință pentru transcrierea posesiunei, după prețulŭ realităței determinatŭ în sensulŭ art. de lege XLV din an. 1887, estradândŭ după aceea pentru partidele obligate pentru solvire referitorulŭ mandatŭ de solvire.

Partida obligată pentru solvire se îndatoréză că, după inmanuarea mandatului de solvire, sĕ plătéscă la cassa oficiului orășenescŭ de dare, pe lângă evitarea consecințelorŭ de execuțiune, în decursŭ de 30 de dile competința statorită pentru transcrierea posesiunei.

Brașovŭ, în 21 Septemvre 1889.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Brassó vármegye alispánjától.

Sz. 10,542—1889. 169,1

HIRDETMÉNY.

Brassó vármegye törvényhatósága közigazgatási és gyámhatósági hivatalainak 1890 évi költségvetési előirányzata az állandó választmánynak mai napon tartott ülésében hozott határozata folytán az 1886 évi XXI. t. cz. 17 §-a értelmében közszemlére kitétetett és 15 napon át az alispáni kiadó hivatalban a hivatalos órákban bár ki által betekinthető.

Brassó, 1889. szeptember 25-én.

Roll Gyula,
kir. tan. alispán.

Sz. 3914—1889 tkvi. 168,1

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Mihailovits G. testvérek végrehajtatóknak ismeretlen tartozkodó Bán György végrehajtást szenvedő elleni 500 frt. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a Zernesti kir. jbiróság) területén lévő, Almásmező határán fekvő, az almásmezői 9 számu tjkvben A+a alatt foglalt 809, 810, hr. sz. ingatlan okból végrehajtást szenvedőt Ban Georget illető 1/3 ad részére 14 frt. kikiáltási árban; a 975 hr. sz. ingatlan 1/3 ad részére 39 frtban; az 1491/2 és 1492/2 hr. sz. 1/3 adára 45 frt.-ban; a 2326 hr. sz. 1/3 adára 39 frt.-ban; a 2331 hr. sz. 1/3 ára 130 frt.-ban; a 2332, 2333, 2334 és 2339 hr. sz. 1/3 adára 137 frt.-ban; a 2344, 2345 és 2346 hr. sz. 1/3 adára 71 frt.-ban; a 2660 és 2661 hr. sz. 1/3 ára 12 frt.-ban; az 1108 sz. tjkben A+a foglalt a 3199, 3200, 3203 és 3446 hr. sz. a. 1/3 ára vagy is időközben Ban Györgyről, Skurtu György és Ban Bukur ára átruházott 1/3 ad részére 91 frt.-ban, a 698 sz. tjkben foglalt 2175/2, 2177/2, 2177/2, 2179/2 és 2180/2 hr. sz. 1/3 ára 142 frt.-ban; a 2200, 2201 és 2277 hr. sz. 1/3 adára 63 frt.-ban, a 809 sz. tjkben A+2686 és 2687 hr. sz. egész ingatlanokra 123 frt.-ban, az 1076 sz. tjkben A+68 és 69/2 hr. sz. egész ingatlanokra 162 frt.-ban; az 1083 sz. tjkben A+2066 hr. sz. egész ingatlan 119 frt.-ban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az *1889 évi oktober hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor* Almásmező község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a birósági letétbe helyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1889. évi junius hó 20-én.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóság.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.